

**Bozorova Muslima Qodirovna
Donayeva Nozimaxon Norbo'tayevna**

UMUMIY PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA

(Seminar mashg'ulotlari)

O'quv qo'llanma

Kitob quyidagi ko'rsatilgan
muddatda topshirilishi shart

Oldingi foydalanishlar
miqdori

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM,
FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

DENOV TADBIRKORLIK VA PEDAGOGIKA INSTITUTI

Bozorova Muslima Qodirovna
Donayeva Nozimaxon Norbo'tayevna

UMUMIY PEDAGOGIKA
VA PSIXOLOGIYA
(Seminar mashg'ulotlari)
O'quv qo'llanma

Denov – 2025

UO*K: 37.01:159.9(075.8)

KBK: 74ya73+88ya73

B 79

Bozorova Muslima Qodirovna, Donayeva, Nozima Norbo'tayevna. Umumiy pedagogika va psixologiya [Matn] O'quv qo'llanma / M.Q.Bozorova, N.N.Donayeva. – Termiz: «Termez publishing center» nashriyoti, 2025. - 114 bet.

Mazkur "Umumiy pedagogika va psixologiya" (seminar mashg'ulotlari) fanidan tayyorlangan o'quv qo'llanma bakalavr ta'lim yo'nalishidagi talabalarga mo'ljallangan bo'lib, unda pedagogik faoliyati bilan shug'ullanadigan mutaxassislarga O'zbekistondagi ta'lim tizimini rivojlantirishda ta'lim-tarbiya tizimining o'ziga xos tomonlarini yetarlicha yoritishga harakat qilingan. Unda Umumiy pedagogika va psixologiya fani yuzasidan seminar mashg'ulotlarni tashkil etish va o'tkazish bo'yicha. Har bir seminar mashg'ulot mavzusi alohida-alohida kontekstda yoritilgan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2025-yil "09" - iyuldagi "258" – sonli buyrug'iga asosan № "891881" sonli nashr etish guvohnomasi berilgan.

ISBN: 978-9910-13-025-0

© M.Q.Bozorova, N.N.Donayeva, 2025 yil.

© "Termez publishing center" nashriyoti, 2025 yil.

KIRISH

"Yangi O'zbekistonning asosiy ustuni – bilim, ta'lim va tarbiya bo'ladi"

O'zbekiston Respublikasining «Ta'lim to'g'risida»gi Qonunida davlatimiz ijtimoiy taraqqiyoti sohasida ta'limning ustuvor deb e'lon qilinishi «Umumiy pedagogika va psixologiya» fani zimmasiga juda katta mas'uliyatli, ulug'vor vazifalarni yukladi. O'z shiddati bilan ajralib turuvchi zamon o'zgarishlari, kishilar ongini egallashga bo'lgan kurash tobora murakkab tus olishi o'sib kelayotgan yosh avlodga chuqur bilim, yuksak intellektual va ma'naviy salohiyatni shakllantirish va rivojlantirish zaruratini tug'dirmoqda.

Yangi O'zbekistonni barpo etish bo'yicha ko'zlangan strategiya vujudga keltirilgan ilmiy-texnikaviy salohiyatdan keng va samarali foydalanishga, fundamental va amaliy fanning yutuqlarini, chuqur ilm talab qiladigan texnologiyalarni amaliyotga keng joriy etishga, yuqori malakali, iqtidorli ilmiy kadrlar sonini ko'paytirishga asoslanadi. Bu mamlakatimiz jahondagi iqtisodiyoti va sanoati rivojlangan davlatlar qatoriga kirib borishining zarur sharti va mustahkam poydevori bo'lib xizmat qiladi. Yuqorida tilga olingan shunday jarayonlarni, yangiliklarni tahlil qilishda ajdodlarimiz tomonidan yaratilgan ilmiy, ma'naviy, madaniy, diniy merosimizni avaylab, bilim va ko'nikmalarini yosh avlodga taqdim etishda, yangicha mantiqiy fikrlash malakasini shakllantirishda psixologiyaning ahamiyati salmoqlidir. Ijtimoiy voqea-hodisalarni, hayotda sodir bo'layotgan yangiliklarni tushunib olish va uni himoya qilish uchun esa zamonaviy fan bilan tanishish zarur. Ma'lumki, har bir mustaqil fan o'zining predmeti va metodologik asoslariga ega. Pedagogika va psixologiya ham boshqa fanlar kabi, avvalo, jamiyatning talab va ehtiyojlari asosida vujudga

UO'K: 37.01:159.9(075.8)

KBK: 74ya73+88ya73

B 79

Bozorova Muslima Qodirovna, Donayeva, Nozima Norbo'tayevna. Umumiy pedagogika va psixologiya [Matn] O'quv qo'llanma / M.Q.Bozorova, N.N.Donayeva. – Termiz: «Termez publishing center» nashriyoti, 2025. - 114 bet.

Mazkur "Umumiy pedagogika va psixologiya" (seminar mashg'ulotlari) fanidan tayyorlangan o'quv qo'llanma bakalavr ta'lim yo'nalishidagi talabalarga mo'ljallangan bo'lib, unda pedagogik faoliyati bilan shug'ullanadigan mutaxassislarga O'zbekistondagi ta'lim tizimini rivojlantirishda ta'lim-tarbiya tizimining o'ziga xos tomonlarini yetarlicha yoritishga harakat qilingan. Unda Umumiy pedagogika va psixologiya fani yuzasidan seminar mashg'ulotlarni tashkil etish va o'tkazish bo'yicha. Har bir seminar mashg'ulot mavzusi alohida-alohida kontekstda yoritilgan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2025-yil "09" - iyuldagi "258" – sonli buyrug'iga asosan № "891881" sonli nashr etish guvohnomasi berilgan.

ISBN: 978-9910-13-025-0

© M.Q.Bozorova, N.N.Donayeva, 2025 yil.

© "Termez publishing center" nashriyoti, 2025 yil.

KIRISH

"Yangi O'zbekistonning asosiy ustuni – bilim, ta'lim va tarbiya bo'ladi"

O'zbekiston Respublikasining «Ta'lim to'g'risida»gi Qonunida davlatimiz ijtimoiy taraqqiyoti sohasida ta'limning ustuvor deb e'lon qilinishi «Umumiy pedagogika va psixologiya» fani zimmasiga juda katta mas'uliyatli, ulug'vor vazifalarni yukladi. O'z shiddati bilan ajralib turuvchi zamon o'zgarishlari, kishilar ongini egallashga bo'lgan kurash tobora murakkab tus olishi o'sib kelayotgan yosh avlodga chuqur bilim, yuksak intellektual va ma'naviy salohiyatni shakllantirish va rivojlantirish zaruratini tug'dirmoqda.

Yangi O'zbekistonni barpo etish bo'yicha ko'zlangan strategiya vujudga keltirilgan ilmiy-texnikaviy salohiyatdan keng va samarali foydalanishga, fundamental va amaliy fanning yutuqlarini, chuqur ilm talab qiladigan texnologiyalarni amaliyotga keng joriy etishga, yuqori malakali, iqtidorli ilmiy kadrlar sonini ko'paytirishga asoslanadi. Bu mamlakatimiz jahondagi iqtisodiyoti va sanoati rivojlangan davlatlar qatoriga kirib borishining zarur sharti va mustahkam poydevori bo'lib xizmat qiladi. Yuqorida tilga olingan shunday jarayonlarni, yangiliklarni tahlil qilishda ajdodlarimiz tomonidan yaratilgan ilmiy, ma'naviy, madaniy, diniy merosimizni avaylab, bilim va ko'nikmalarini yosh avlodga taqdim etishda, yangicha mantiqiy fikrlash malakasini shakllantirishda psixologiyaning ahamiyati salmoqlidir. Ijtimoiy voqea-hodisalarni, hayotda sodir bo'layotgan yangiliklarni tushunib olish va uni himoya qilish uchun esa zamonaviy fan bilan tanishish zarur. Ma'lumki, har bir mustaqil fan o'zining predmeti va metodologik asoslariga ega. Pedagogika va psixologiya ham boshqa fanlar kabi, avvalo, jamiyatning talab va ehtiyojlari asosida vujudga

keldi. Shu sababli ta'lim-tarbiya jarayonini ijtimoiy hayotning ajralmas qismi deb qarash lozim, chunki ta'limiy va tarbiyaviy ishlarni olib bormasdan turib, jamiyatni, uning rivojlanishini tasavvur qilish qiyin. Hozirgi kunda pedagogika va psixologiya fani ta'lim-tarbiyaning maqsadi va vazifalari, usullari, davlat ta'lim standartlarini tashkil etish shakllari, umuman, uning qonuniyatlari haqida bilim, ma'lumot beradigan fanga aylandi. «Umumiy pedagogika va psixologiya» fani asosan oliy ta'lim muassasalarining nopedagogik (aniq va tabiiy fanlar) yo'nalishlari mo'ljallangan bo'lib, 120 soatdan iborat shaklda o'tiladi. Ularning 60 soati pedagogika va qolgan 60 soati psixologiya fani asoslari hisoblanadi.

Ushbu o'quv qo'llanma yangi andoza talablari bo'yicha tuzildi. Unda pedagogikaga oid mavzularning seminar mashg'ulotlari qismi qamrab olingan. Har bir mavzu yuzasidan noodatiy topshiriqlar, takrorlash va munozara uchun savollar berilib, foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati, mavzuga oid muammoli vaziyatlar, ularning yechimlari, mustaqil ishlash uchun topshiriqlar, tavsiyalar, testlar, mashqlar keltirilgan. Pedagogik, psixologik vaziyatli masalalar talabalarning ma'ruzalarda egallagan nazariy bilimlarini to'la-to'kis idrok qilishi, jamlangan malaka va ko'nikmalarni hayotda qo'llay olish imkoniyatiga ega bo'lishiga qaratilgan.

1-SEMINAR MASHG'ULOTI

MAVZU: PEDAGOGIKA FANINING PREDMETI, TADQIQOT METODLARI

1-ilova

MAVZU REJASI

1. Umumiy pedagogikaning obyekti, predmeti va tuzilishi.
2. Pedagogikaning asosiy kategoriyalari va tushunchalari. Tarmoqlari.
3. Pedagogikaning boshqa fanlar bilan o'zaro aloqadorligi.
4. Ilmiy-pedagogik tadqiqot metodlari.

Adabiyotlar:

1. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika. Darslik. – Toshkent, "Sano-standard", 2017. -434 b
2. Ibraimov X., Quronov M., Umumiy pedagogika. Darslik.-T.: "Sahoh", 2023. 416 b.
3. Muxamedova D.G'., Mullaboyeva N.M., Rasulov A.I. Umumiy psixologiya. Darslik. – T.: Mumtoz so'z, 2018.-287 b.
4. Xaydarov F.I., Xalilova N. Umumiy psixologiya. – T.: 2021. Darslik

2-ilova

TALABALARNI BAHOLASH MEZONLARI

Baholash mezonlari	Ball
Mavzu rejasidagi masalalarni konspektlashtirish	0,4 ball
Topshiriqlarni bajarish va savol-javoblarda ishtirok etish	0,5 ball
Mustaqil ta'limni bajarish	0,5 ball

BLITS-SO'ROV SAVOLLARI

1. Pedagogika fani nimani o'rganadi?
2. Pedagogika fanining obyekti va predmetini izohlang.
3. Pedagogikaning asosiy vazifalariga izoh bering.
4. Pedagogikaning asosiy kategoriyalariga nimalar kiradi?
5. Pedagogikaning boshqa fanlar bilan aloqadorligini asoslang.
6. Pedagogik fanlar tizimini asosiy, yordamchi va mustaqil yo'nalishlarga turkumlang.
7. Pedagogika fani metodologiyasi tushunchasiga izoh bering.
8. Ilmiy tadqiqot metodlari haqida gapirib bering.

KICHIK GURUHLAR BILAN ISHLASH

Guruh nomi	Topshiriq
"Pedagogika" guruhi	Pedagogikaning obyekti, predmeti va tuzilishini jadval shaklida tizimlashtirish
"Kategoriya" guruhi	Pedagogikaning asosiy kategoriyalarini tahlil qilib, har biriga misol keltirish
"Metodolog" guruhi	Ilmiy-pedagogik tadqiqot metodlarini sxema ko'rinishida ko'rsatish

Kichik guruhlarda ishlash qoidalari:

1. Sherigingizni diqqat bilan tinglang.
2. Guruh ishlarida o'zaro faol ishtirok eting.
3. Berilgan topshiriqlarga mas'uliyat bilan yondashing.
4. Agar yordam kerak bo'lsa, murojaat qiling.
5. Guruh taqdimotida hamma ishtirok etishi shart.

"A4 FORMAT" METODI

Har bir talaba A4 varag'ini 4 teng bo'lakka bo'lib quyidagilarni yozadi:

1-bo'lak: Pedagogika haqida allaqachon bilganlarim

2-bo'lak: Pedagogikaning amaliy ahamiyati (hayotdan misol)

3-bo'lak: Tadqiqot metodlaridan 3 tasini qisqacha izohlash

4-bo'lak: Savol va mulohazalarim

So'ngra talabalar o'z varaqlarini juftliklarda almashib, 2 daqiqa ichida muhokama qiladi.

TUSHUNCHALAR JADVALI

Quyidagi tushunchalarga o'z so'zlaringiz bilan ta'rif bering va misol

keltiring:

№	Tushuncha	O'z so'zlaringiz bilan ta'rif	Misol keltiring
1	Pedagogika		
2	Ta'lim		
3	Tarbiya		
4	Rivojlanish		
5	Shakllanish		
6	Malaka		
7	Ko'nikma		
8	Bilim		
9	Kompetensiya		

10	Ma'lumot		
----	----------	--	--

7-ilova

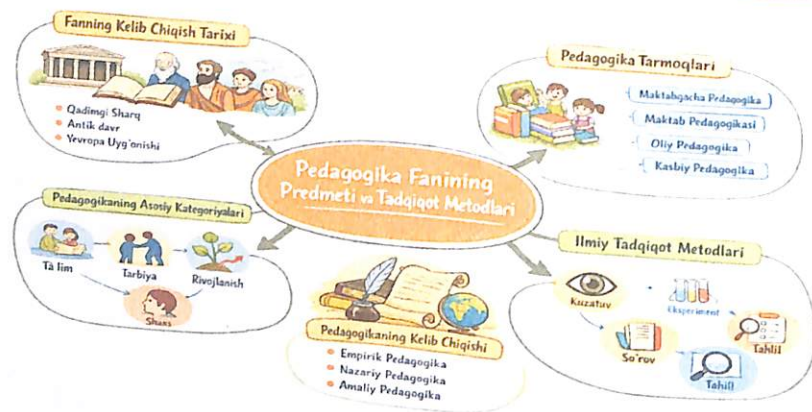
ANAGRAMMA — SO'Z O'YINI

Chalkashirilgan harflardan mavzu so'zlarini toping:

No	Chalkastirilgan harflar	To'g'ri so'z
1	AKIGOGADEP	
2	ABIYRAT	
3	MILIT'A	
4	AKITKADITD	
5	AKIMAND	
6	Y AISNETEMOPK	

8-ilova

Idrok xaritasi (mind map)

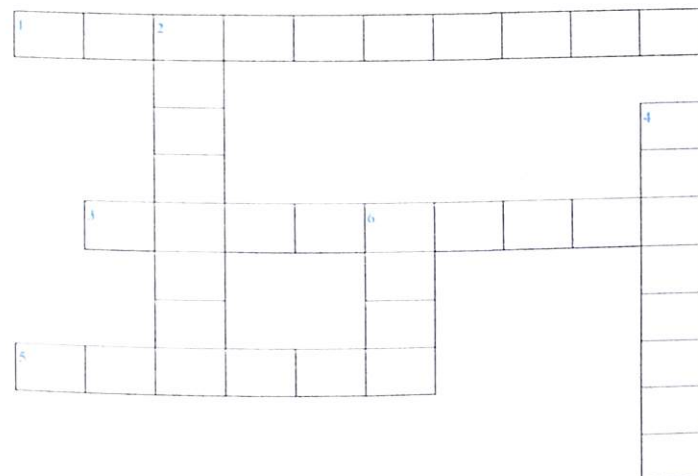

"Pedagogika tarmog'ini loyihalash" Xaritada faqat 4 ta tarmoq ko'rsatilgan.

Topshiriq: "Bugungi kunda pedagogikaning yangi tarmoqlari (masalan, Media pedagogika, Raqamli pedagogika, Korreksion pedagogika) rivojlanmoqda. Xaritaga yana 2 ta zamonaviy tarmoq qo'shing va ularning bugungi kundagi ahamiyatini tushuntiring."

9-ilova

KROSSVORD

Horizontal (→):

1. Bolalar tarbiyasini o'rganuvchi fan (10 harf)
3. Ta'lim nazariyasi bo'limi (9 harf)
5. O'rganish natijasida hosil bo'luvchi (5 harf)

Vertikal (↓):

2. Shaxs fazilatlarini shakllantirish jarayoni (7 harf)
4. Empirik tadqiqot metodi (8 harf)
6. Bilimni tekshirish vositasi (4 harf)

"INSERT" METODI — BELGILASH JADVALI

Mavzu bo'yicha matnini o'qib, quyidagi jadvalga tegishli g'ovalarni

belgilang:

✓ Bilardim	+ Yangi ma'lumot	– Tushunmadim	? Savol tug'ildi

TEST TOPSHIRIQLARI (10 ta)

1. Pedagogika fanining asosiy obyekti nima?

- A) Jamiyat
- B) Shaxs tarbiyasi va ta'limi
- C) Davlat
- D) Iqtisodiyot

2. Pedagogikaning asosiy kategoriyalariga nima kiradi?

- A) Fizika, kimyo
- B) Ta'lim, tarbiya, rivojlanish, shakllanish
- C) Siyosat, huquq
- D) Psixologiya, sotsiologiya

3. Kuzatish metodi qaysi guruhga kiradi?

- A) Empirik metodlar
- B) Nazariy metodlar
- C) Matematik metodlar
- D) Statistik metodlar

4. Pedagogik tajriba-sinov metodining maqsadi nima?

- A) Talabalarni baholash
- B) Farazni tekshirish va yangi bilim olish
- C) Dars berish
- D) Sinf tartibini saqlash

5. Pedagogika so'zi qaysi tildan olingan?

- A) Arabcha
- B) Lotincha

C) Yunon tilidan

D) Inglizcha

6. So'rovnomatimodi qanday maqsadda qo'llanadi?

- A) Guruhda fikr-mulohazalarni yig'ish
- B) Matematik hisoblash
- C) Laboratoriya tajribasi
- D) Musiqa o'rgatish

7. Didaktika nima?

- A) Ta'lim nazariyasi
- B) Tarbiya falsafasi
- C) Sport metodikasi
- D) Muhandislik fani

8. Pedagogik tadqiqotda matematik-statistika metodi nima uchun?

A) Guruh dinamikasini boshqarish

B) Miqdoriy ma'lumotlarni tahlil qilish

C) Kuzatish protokoli yuritish

D) Suhbat o'tkazish

9. Pedagogika qaysi fanlar bilan eng yaqin bog'liq?

- A) Kimyo va fizika
- B) Psixologiya va falsafa
- C) Biologiya va tibbiyot
- D) Iqtisod va huquq

10. "Paidagogos" so'zining ma'nosi nima?

- A) O'qituvchi
- B) Bola etakchisi / murabbiyi
- C) Kitob
- D) Bilim

Mustaqil ta'lim topshirig'i

Mavzu yuzasidan tayyorlanga taqdimot, seminar darsiga tayyorgalik ko'rish uchun

2-SEMINAR MASHG'ULOTI.

MAVZU: PEDAGOGIK TA'LIMOTLAR TARIXI.

1-ilova

MAVZU REJASI

1. Qadimgi dunyo pedagogik g'oyalari (Sokrat, Platon, Aristotel).
2. O'rta asrlar va Uyg'onish davri pedagogikasi.
3. Markaziy Osiyo mutafakkirlarining pedagogik qarashlari.
4. Yangi davr pedagogikasi (Ya.A.Komenskiy, J.J.Russo, Pestalotsti).
5. XX asr va zamonaviy pedagogik oqimlar.

Adabiyotlar:

1. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika. Darslik. – Toshkent, "Sano-standart", 2017. -434 b
2. Ibraimov X., Quronov M., Umumiy pedagogika. Darslik.-T.: "Sahoh", 2023. 416 b.
3. Muxamedova D.G'., Mullaboyeva N.M., Rasulov A.I. Umumiy psixologiya. Darslik. – T.: Mumtoz so'z, 2018.-287 b.
4. Xaydarov F.I., Xalilova N. Umumiy psixologiya. – T.: 2021. Darslik

2-ilova

TALABALARNI BAHOLASH MEZONLARI

Baholash mezonlari

	Ball
Mavzu rejasidagi masalalarni konspektlashtirish	0,4 ball
Topshiriqlarni bajarish va savol-javoblarda ishtirok etish	0,5 ball
Mustaqil ta'limni bajarish	0,5 ball

3-ilova

BLITS-SO'ROV SAVOLLARI

1. Pedagogika fanining asoschisi kim hisoblanadi?
2. Ya.A.Komenskiyning asosiy asarini ayting.
3. Ibn Sino qanday pedagogik g'oyalarni ilgari surgan?
4. Al-Farobiy ta'lim haqida nima degan?
5. J.J.Russo qanday pedagogik nazariyani yaratgan?
6. "Didaktika Magna" qaysi asrda yozilgan?
7. Beruniyning pedagogikaga hissasini izohlang.

4-ilova

KICHIK GURUHLAR BILAN ISHLASH

Guruh nomi	Topshiriq
"Qadimgi Dunyo" guruhi	Sokrat, Platon, Aristotelning pedagogik g'oyalarini jadvalda taqqoslab chiqish
"Sharq Mutafakkirlari" guruhi	Al-Farobiy, Ibn Sino, Beruniy, Yusuf Xos Hojibning ta'lim haqidagi asosiy fikrlarini sxemada ko'rsatish
"Yangi Davr" guruhi	Komenskiy, Russo, Pestalotssining pedagogik innovatsiyalarini taqdimot qilish

Kichik guruhlarda ishlash qoidalari:

1. Sherigingizni diqqat bilan tinglang.
2. Guruh ishlarida o'zaro faol ishtirok eting.
3. Berilgan topshiriqlarga mas'uliyat bilan yondashing.
4. Agar yordam kerak bo'lsa, murojaat qiling.

5. Guruh taqdimotida hamma ishtirok etishi shart.

5-ilova

“VAQT MASHINASI” ROL O‘YINI

Talabalar tarixiy pedagoglarning rolini o‘ynaydi. Har guruh o‘z davrini

himoya qiladi:

“Qadimgi Dunyo” guruhi — Aristotel nomidan: “Yaxshi tarbiyaning 3 tamoyili”

“Sharq Mutafakkirlari” guruhi — Ibn Sino nomidan: “Ilm o‘rganishning ahamiyati”

“Yangi Davr” guruhi — Komenskiy nomidan: “Barcha narsani hammaga o‘rgatish”

So‘ngra moderator: “Qaysi davr pedagogik g‘oyasi bugun ham dolzarb?” — savol bilan guruhlar o‘rtasida munozara tashkil qiladi.

6-ilova

“JUFTINI TOP” METODI

Chap ustundagi tushunchaga mos ta’rifni o‘ng ustundan topib, harfini

yozing:

№	Tushuncha	Harfi	№	Ta’rif
1	Ya.A.Komenskiy	—	A	«Buyuk didaktika» asari muallifi
2	Ibn Sino	—	B	«Kitob ul-shifa» va «Tib qonunlari» muallifi
3	Al-Farobiy	—	C	Xitoy pedagogik falsafasining asoschisi

4	Sokrat	—	D	«Davlat» asarida ideal tarbiya tizimini yaratgan
5	J.J.Rousseau	—	E	Boshlang‘ich ta’lim metodikasini ishlab chiqqan mutafakkir
6	Pestalottsi	—	F	Tabiiy ta’lim nazariyasining asoschisi
7	Aristotel	—	G	«Fozil odamlar shahri» muallifi
8	Platon	—	H	«Ruh haqida» asarida tarbiyaning maqsadlarini bayon etgan
9	Yusuf Xos Hojib	—	I	«Qutadg‘u bilik» asari muallifi
10	Konfutsiy	—	J	Mayevtika — suhbat orqali bilim kashf ettirish usuli muallifi

7-ilova

ANAGRAMMA — SO‘Z O‘YINI

Chalkashtirilgan harflardan mavzu so‘zlarini toping:

№	Chalkashtirilgan harflar	To‘g‘ri so‘z
1	YIKSNEMOK	_____
2	ONBINIS	_____
3	YBIROFA-LA	_____
4	MUNIZHAM	_____

8-ilova

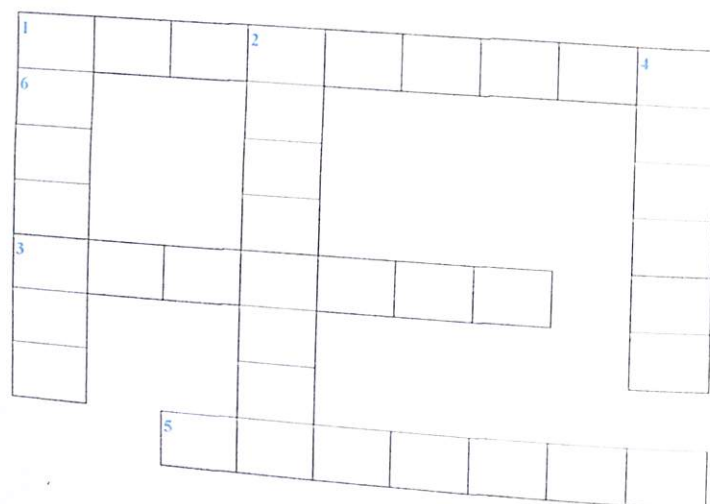
"KWL"JADVALI — BILIM XARITASI

Mavzu: "Pedagogik ta'limotlar tarixi" Dars boshida K va W ustunlarini, dars oxirida L ustunini to'ldiring:

K — BILAMAN (Know)	W — BILISHNI XOHLAYMAN (Want)	L — O'RGANDIM (Learned)

9-ilova

KROSSVORD

Horizantal (→):

1. "Buyuk didaktika" asari
muallifi (9 harf)
3. "Tib qonunlari" asari
muallifi (7 harf)
5. Shaxs fazilatlarini
shakllantirish (7 harf)

Vertikal (↓):

2. Insonni markazga qo'yuvchi
falsafa (8 harf)
4. Savollar orqali bilim kashf
ettiruvchi (6 harf)
6. "Davlat" asari muallifi,
Sokrat shogirdi (6 harf)

10-ilova

IDROK XARITASI (MIND MAP)

"Kelajak shoxobchasi" (Prognostik Ijodiy)

Xarita hozirgi davr bilan tugagan.

Vazifa: "Sizningcha, 2050-yilda pedagogika qanday ko'rinishda bo'ladi? Xaritaga yangi bir shoxobcha chizing va unga XXI asrning ikkinchi yarmi deb nom bering. Unda qanday texnologiyalar yoki insonparvarlik g'oyalari ustuvor bo'ladi?"

11-ilova

DENOV TADBIRKORLIK
VA PEDAGOGIKA
INSTITUTI ARM
№ 36470

TEST TOPSHIRIQLARI (10 ta)

1. "Buyuk didaktika" asarining muallifi kim?
A) J.J.Russo
B) Ya.A.Komenskiy
C) Pestalotsti
D) J.Lokk
2. Ibn Sinoning mashhur tibbiy asarining nomi nima?
A) Kitob ul-shifa
B) Fozil odamlar shahri
C) Qutadg'u bilik
D) Devonu lug'atit turk
3. Sokrat ta'limot metodining asosi nima?
A) Yodlash
B) Suhbat va savollar orqali bilimni kashf ettirish
C) Kitob o'qish
D) Mashq qilish
4. Al-Farobiy qaysi asarda ta'lim-tarbiya masalalarini ko'rgan?
A) "Fozil odamlar shahri"
B) "Kimyo kitobi"
C) "Rivojlanish tarixi"
D) "Qonun tib"
5. J.J.Rousseau qaysi pedagogik yo'nalishning asoschisi?
A) Pragmatizm
B) Tabiiy ta'lim nazariyasi
C) Texnokratizm
D) Konservativizm

6. Yusuf Xos Hojibning pedagogik asari nomi nima?
A) Qutadg'u bilik
B) Devonu lug'atit turk
C) Muqaddima
D) Zafarnoma
7. Aristotel ta'lim haqida qanday fikr bildirgan?
A) Ta'lim kerak emas
B) Ta'lim aqlni rivojlantiradi
C) Ta'lim faqat zodagonlar uchun
D) Ta'lim din uchun
8. Mayevtika metodi kimga tegishli?
A) Platon
B) Aristotel
C) Sokrat
D) Konfutsiy
9. Pestalotssining asosiy hissi nima?
A) Boshlang'ich ta'lim metodikasida
B) Oliy ta'lim tizimida
C) Harbiy ta'limda
D) Diniy ta'limda
10. Qadimgi Gretsiyada sport va jismoniy tarbiya o'rganiladigan joy?
A) Akademiya
B) Palestra
C) Gimnasiya
D) Litsey

Mustaqil ta'lim topshirig'i

Mavzu yuzasidan tayyorlanga taqdimot, seminar darsiga tayyorgalik ko'rish uchun

3-SEMINAR MASHG'ULOTI MAVZU: TA'LIM — O'ZBEKISTON RIVOJLANISHINING USTUVOR YO'NALISHI. 4K MODEL

1-ilova

MAVZU REJASI

1. O'zbekistonda ta'lim tizimini isloh qilish yo'nalishlari.
2. "Ta'lim to'g'risida"gi qonun va uning asosiy qoidalari.
3. 4K modeli: Kreativlik, Kritik fikrlash, Kommunikatsiya, Kollaboratsiya.
4. Raqamli ta'lim va zamonaviy ta'lim standartlari.

Adabiyotlar:

1. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika. Darslik. – Toshkent, "Sano-standart", 2017. -434 b
2. Ibraimov X., Quronov M., Umumiy pedagogika. Darslik.-T.: "Sahoh", 2023. 416 b.
3. Muxamedova D.G., Mullaboyeva N.M., Rasulov A.I. Umumiy psixologiya. Darslik. – T.: Mumtoz so'z, 2018.-287 b.
4. Xaydarov F.I., Xalilova N. Umumiy psixologiya. – T.: 2021. Darslik

2-ilova

TALABALARNI BAHOLASH MEZONLARI

Baholash mezonlari	Ball
Mavzu rejasidagi masalalarni konspektlashtirish	0,4 ball
Topshiriqlarni bajarish va savol-javoblarda ishtirok etish	0,5 ball
Mustaqil ta'limni bajarish	0,5 ball

3-ilova

BLITS-SO'ROV SAVOLLARI

1. O'zbekistonda ta'lim islohoti qachon boshlangan?
2. 4K modelidagi 4 ta K ni sanab bering.
3. "Ta'lim to'g'risida"gi qonunning asosiy maqsadi nima?
4. Kritik fikrlash deganda nimani tushunasiz?
5. Kommunikatsiya ko'nikmasi nima uchun muhim?
6. Kreativlik ta'limda qanday rivojlantiriladi?
7. Kollaboratsiya — bu nima?
8. XXI asr ko'nikmalari qanday tasniflanadi?

4-ilova

KICHIK GURUHLAR BILAN ISHLASH

Guruh nomi	Topshiriq
"Kreativlik" guruhi	Kreativlik va kritik fikrlashni ta'limda rivojlantirish yo'llarini jadvalda ko'rsatish
"Kommunikatsiya" guruhi	Kommunikatsiya ko'nikmasi: real hayot va ta'limdagi misollar bilan sxema tuzish
"Kollaboratsiya" guruhi	Kollaboratsiya asosida o'quv loyihasi modelini ishlab chiqish va taqdimot qilish

Kichik guruhlarda ishlash qoidalari:

1. Sherigingizni diqqat bilan tinglang.
2. Guruh ishlarida o'zaro faol ishtirok eting.
3. Berilgan topshiriqlarga mas'uliyat bilan yondashing.
4. Agar yordam kerak bo'lsa, murojaat qiling.
5. Guruh taqdimotida hamma ishtirok etishi shart.

"4K GALEREYA" METODI

Har guruh 4K modelining bitta K sini plakat shaklida ifodalaydi va devorga joylashtiradi:

Plakat tuzilmasi: ta'rif → hayotiy misol → ta'limdagi ko'rinishi → o'lchash usuli

Galereyaga joylashtirilgach, boshqa guruhlar plakatlarni ko'rib, stikker bilan fikr qoldiradi

"Yashil stiker" — kuchli tomon, "Sariq stiker" — qo'shimcha taklif

Yakunida har guruh o'z plakatini taqdim etib, stikkerlarni muhokama qiladi

VENN DIAGRAMMASI — TAQQOSLASH

"Kreativlik" va "Kollaboratsiya" tushunchalarini Venn diagrammasi orqali taqqoslang:

Kreativlik (faqat)	Ikkisida ham umumiy	Kollaboratsiya (faqat)

ANAGRAMMA — SO'Z O'YINI

Chalkashtirilgan harflardan mavzu so'zlarini toping:

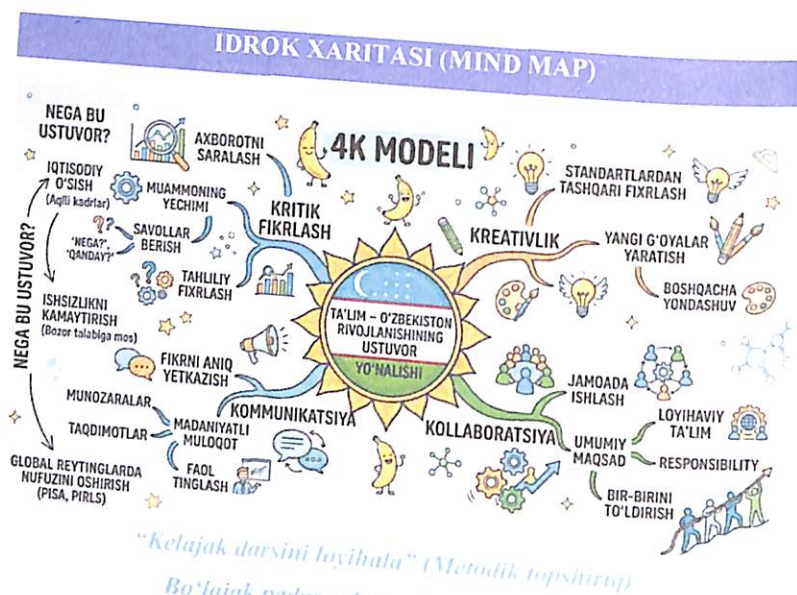
№	Chalkashtirilgan harflar	To'g'ri so'z
1	VITAKRELIK	_____
2	YAISABOROLOK	_____
3	YAINOITSAZINAMOKUK	_____
4	YAINETEMOPK	_____
5	YAI SOVANNI	_____
6	TOHSOLI	_____

"3-2-1" FIKR-MULOHAZA METODI

Mavzu: "4K modeli va XXI asr ko'nikmalari" Quyidagi jadvalga

to'ldiring:

3 ta — o'rganganim	2 ta — hayratda qoldirgan narsa	1 ta — savol
1.	1.	
2.	2.	
3.		

Vazifa: “O‘zingiz tanlagan biror mavzu bo‘yicha dars ishlanmasini tuzing. Bunda xaritada 4 ta elementning barchasi darsingizda qanday namoyon bo‘lishini ko‘rsatib bering. Masalan: O‘uvchilar qaysi bosqichda Kollaboratsiya (jamoada ishlash) qiladi va qaysi bosqichda Kreativlik (yangi g‘oya) ko‘rsatadi?”

TEST TOPSHIRIQLARI (10 ta)

10-ilova

1. 4K modelidagi 4 ta K nima?

- A) Kitob, kurs, kasbiy, ko‘nikma
- B) Kreativlik, Kritik fikrlash, Kommunikatsiya, Kollaboratsiya
- C) Kimyo, kompyuter, kadr, ko‘rsatma
- D) Kafolat, kamol, kuch, ko‘z

2. Kritik fikrlash deganda nima tushuniladi?

24

- A) Faqat muammo topish
- B) Ma'lumotlarni tahlil qilib, asosli xulosa chiqarish
- C) Ko'proq kitob o'qish
- D) Tez javob berish

3. Kollaboratsiya so'zining ma'nosi nima?

- A) Yolg'izlik
- B) Hamkorlik va birgalikda ishlash
- C) Raqobat
- D) Tanqid

4. Raqamli savodxonlik nima?

- A) Kompyuter ta'mirlash
- B) Raqamli vositalardan maqsadli foydalana olish
- C) Faqat internet ishlatish
- D) Raqam yozish

5. XXI asr ko'nikmalarining uchta asosiy yo'nalishi nima?

- A) O'qish, yozish, hisoblash
- B) Bilim, ko'nikma, munosabat
- C) Sport, san'at, musiqa
- D) Fizika, kimyo, biologiya

6. Ta'limda kreativlikni rivojlantirish uchun qaysi metod samarali?

- A) Faqat yodlash
- B) Loyiha asosida o'rganish (PBL)
- C) Faqat test yechish
- D) Faqat ma'ruza tinglash

7. Inklyuziv ta'lim deganda nima tushuniladi?

- A) Faqat iqtidorlilar uchun ta'lim

25

B) Har qanday bolaning ta'limga teng huquqi

C) Faqat xorijiy ta'lim

D) Online ta'lim

8. O'zbekistonda 'Ta'lim to'g'risida'gi qonunning yangi tahriri qachon qabul qilindi?

A) 1997

B) 2020

C) 2010

D) 1990

9. 4K modelida birinchi K qaysi?

A) Kommunikatsiya

B) Kreativlik

C) Kritik fikrlash

D) Kollaboratsiya

10. Ta'lim sifatini oshirishda kadrlar salohiyati qanchalik muhim?

A) Muhim emas

B) Eng asosiy omillardan biri

C) O'rta darajada muhim

D) Bino va jihozdan kam muhim

Mustaqil ta'lim topshirig'i

Mavzu yuzasidan tayyorlanga taqdimot, seminar darsiga tayyorgalik ko'rish uchun

"Ta'lim" nomli qisqa metrajli videorolik

4-SEMINAR MASHG'ULOTI

MAVZU: TARBIYANING MAZMUNI VA

ASOSIY YO'NALISHLARI

1-ilova

MAVZU REJASI

1. Tarbiya tushunchasi va uning zamonaviy talqini.
2. Tarbiyaning asosiy yo'nalishlari: axloqiy, jismoniy, mehnat, estetik, iqtisodiy.
3. Tarbiya tamoyillari va ularning amaliyotda qo'llanishi.
4. Oila, maktab va jamiyat hamkorligi tarbiyada.

Adabiyotlar:

1. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika. Darslik. – Toshkent, "Sano-standart", 2017. -434 b
2. Ibraimov X., Quronov M., Umumiy pedagogika. Darslik.-T.: "Sahoh", 2023. 416 b.
3. Muxamedova D.G'., Mullaboyeva N.M., Rasulov A.I. Umumiy psixologiya. Darslik. – T.: Mumtoz so'z, 2018.-287 b.
4. Xaydarov F.I., Xalilova N. Umumiy psixologiya. – T.: 2021. Darslik

2-ilova

TALABALARNI BAHOLASH MEZONLARI

Baholash mezonlari	Ball
Mavzu rejasidagi masalalarni konspektlashtirish	0,4 ball
Topshiriqlarni bajarish va savol-javoblarda ishtirok etish	0,5 ball
Mustaqil ta'limni bajarish	0,5 ball

BLITS-SO'ROV SAVOLLARI

1. Tarbiyaning asosiy yo'nalishlarini sanab bering.
2. Axloqiy tarbiya nima?
3. Estetik tarbiya nima uchun muhim?
4. Iqtisodiy tarbiyaning zamonaviy ahamiyati nima?
5. Oila tarbiyasi maktab tarbiyasidan farqi nima?
6. Milliy qadriyatlar tarbiyada qanday rol o'ynaydi?
7. Mehnat tarbiyasi qanday amalga oshiriladi?
8. Jismoniy tarbiyaning maqsadi nima?

KICHIK GURUHLAR BILAN ISHLASH

Guruh nomi	Topshiriq
"Axloq va Ma'naviyat" guruhi	Axloqiy va ma'naviy tarbiyaning zamonaviy muammolarini tahlil qilish va yechimlar taklif qilish
"Sog'lom Avlod" guruhi	Jismoniy va mehnat tarbiyasini bog'lash — kompleks tarbiya modelini ishlab chiqish
"Go'zallik va Iqtisod" guruhi	Estetik va iqtisodiy tarbiyaning hayotdagi ahamiyatini jadval va misollar orqali ko'rsatish

Kichik guruhlarda ishlash qoidalari:

1. Sherigingizni diqqat bilan tinglang.
2. Guruh ishlarida o'zaro faol ishtirok eting.

3. Berilgan topshiriqlarga mas'uliyat bilan yondashing.
4. Agar yordam kerak bo'lsa, murojaat qiling.
5. Guruh taqdimotida hamma ishtirok etishi shart.

"AKVARIUMDA DEBAT" METODI

Markazga 4 kishi o'tiradi va muhokama qiladi, qolganlar kuzatadi:

Muhokama savoli: "Zamonaviy yoshlar tarbiyasida oiladagi axloqiy ta'sir kuchliroqmi yoki maktabdagimi?"

Ichki doira (4 kishi): argumentlarni bayon qiladi, bir-birini tinglaydi

Tashqi doira: kuzatish varaqasini to'ldiradi — kuchli argument, zaif argument, qo'shimcha fikr

5 daqiqadan so'ng o'rin almashiladi, yangi 4 kishi markazga o'tiradi

Yakunida: umumiy xulosa va "eng ishonchli argument" tanlanadi

KLASTER — ASSOTSIATSIYA XARITASI

"TARBIYA" tushunchasidan kelib chiqadigan bog'liq tushunchalarni izohlab yozing:

Markaziy tushuncha	Bog'liq tushuncha	Izoh / Misol
TARBIYA	Axloqiy tarbiya	
TARBIYA	Jismoniy tarbiya	
TARBIYA	Mehnat tarbiyasi	
TARBIYA	Estetik tarbiya	
TARBIYA	Iqtisodiy tarbiya	
TARBIYA	Vatanparvarlik tarbiyasi	

TARBIYA	Fuqarolik tarbiyasi	
TARBIYA	Ma'naviy tarbiya	
TARBIYA	Ekologik tarbiya	
TARBIYA	Huquqiy tarbiya	

7-ilova

ANAGRAMMA — SO'Z O'YINI

Chalkashtirilgan harflardan mavzu so'zlarini toping:

№	Chalkashtirilgan harflar	To'g'ri so'z
1	QOLXA	
2	EAKITSETS	
3	KIRUVALINAPATRAV	
4	TAVIYANAMN	
6	TYAQADRI	

8-ilova

"TO'G'RI / NOTO'G'RI" — FIKRLASH ZANJIRI

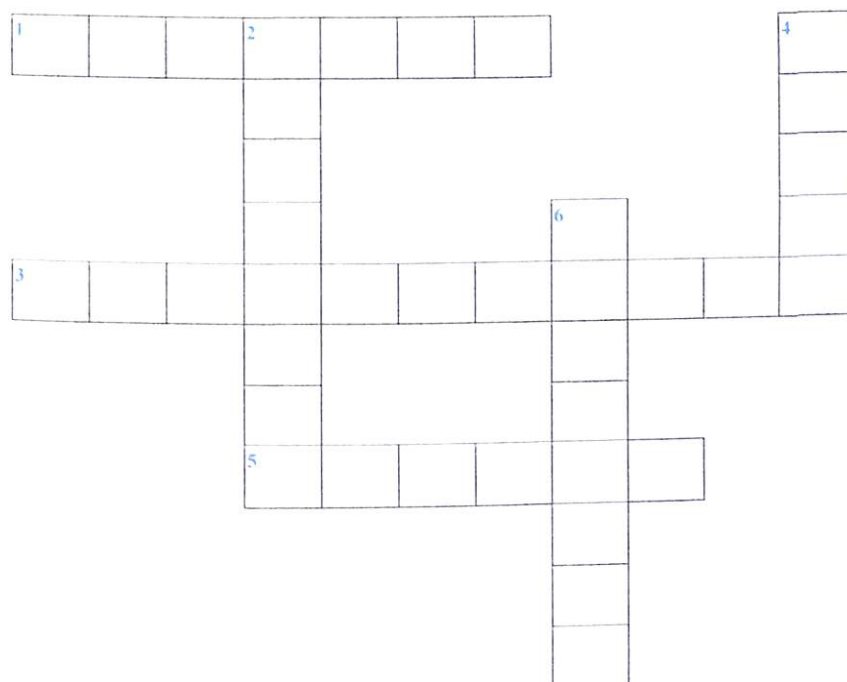
Quyidagi iboralar to'g'ri yoki noto'g'riligini belgilab, fikringizni asoslab yozing:

Ibora	To'g'ri / Noto'g'ri	Asoslab bering
Axloqiy tarbiya faqat oilada amalga oshiriladi		
Estetik tarbiya faqat san'at darsida beriladi		
Jismoniy tarbiya va sport — bir xil tushuncha		

Iqtisodiy tarbiya faqat kattalar uchun kerak		
Milliy qadriyatlar tarbiyasi zamonaviy ta'limda ahamiyat kasb etmaydi		
Tarbiya va ta'lim bir-biridan butunlay mustaqil jarayonlar		

9-ilova

KROSSVORD

Gorizontal (→):

1. Yaxshi xulq va fazilatlarni shakllantiruvchi tarbiya yo'nalishi (7 harf)
3. Vatanga muhabbat tuyg'usini shakllantirish (11 harf)
5. Mehnatga ongli munosabatni shakllantiruvchi yo'nalish (6 harf)

Vertikal (↓):

2. Go'zallikni his etishni rivojlantiruvchi tarbiya (7 harf)
4. Birlamchi tarbiya muhiti (4 harf)
6. Avloddan avlodga o'tadigan milliy boylik (8 harf)

10-ilova

"Case-Study" (Muammoli vaziyat) topshirig'i

Topshiriq: "Tasavvur qiling, siz maktabda sinf rahbarisiz. Sinfigizda o'zaro janjallar ko'p va o'quvchilar darsga qiziqmaydi. Ushbu

idrok xaritasidagi qaysi 3 ta yo'nalishga birinchi navbatda urg'u bergan bo'lardingiz? Chora-tadbirlar rejasini tuzing."

10-ilova

TEST TOPSHIRIQLARI (10 ta)

1. Tarbiyaning nechta asosiy yo'nalishi mavjud?

- A) 3 ta
- B) 4 ta
- C) 5 ta va undan ko'p
- D) 2 ta

2. Axloqiy tarbiyaning asosiy maqsadi nima?

- A) Sport bilan shug'ullanish
- B) Yaxshi xulq va insoniy fazilatlarni shakllantirish
- C) Fan o'rganish
- D) Kasb egallash

3. Estetik tarbiya nimani o'z ichiga oladi?

- A) Faqat musiqa darslarini
- B) Go'zallik tuyg'usini, san'atni idrok etishni rivojlantirish
- C) Faqat rasm chizishni
- D) Sport mahoratini

4. Mehnat tarbiyasining asosiy vazifasi nima?

- A) Qo'l mehnati o'rgatish
- B) Mehnatga ongli munosabat va ko'nikmalarni shakllantirish
- C) Test o'tkazish
- D) Pul topishni o'rgatish

5. Oilaviy tarbiyaning eng muhim xususiyati nima?

- A) Rasmiy xarakter

B) Hissiy yaqinlik va doimiylik

C) Jazo tizimi

D) Dars jadvalining borlig'i

6. Vatanparvarlik tarbiyasi qaysi yo'nalishga kiradi?

A) Jismoniy tarbiya

B) Fuqarolik va ijtimoiy tarbiya

C) Iqtisodiy tarbiya

D) Estetik tarbiya

7. Tarbiya tamoyillariga qaysi biri kiradi?

A) Jazo ustuvorligi

B) Insoniylik, tabaqlashtirish, izchillik

C) Raqobat va tanlov

D) Yolg'iz ta'sir etish

8. Iqtisodiy tarbiyaning maqsadi nima?

A) Faqat moliya o'rganish

B) Iqtisodiy madaniyat va tejamkorlikni shakllantirish

C) Savdo qilishni o'rgatish

D) Soliq to'lashni o'rgatish

9. Jismoniy tarbiyaning pedagogik ahamiyati nimada?

A) Faqat sport natijalarida

B) Sog'lom turmush tarzi va irodani shakllantirish

C) Musobaqalarda g'alaba

D) Kuch ko'rsatish

10. Milliy qadriyatlarga asoslangan tarbiyaning maqsadi nima?

A) O'zga xalqlarni rad etish

B) O'z xalqiga mansublik va hurmatni shakllantirish

C) Faqat tarixni o'rganish

D) An'analarni ko'r-ko'rona takrorlash

Mustaqil ta'lim topshirig'i

Mavzu yuzasidan tayyorlanga taqdimot, seminar darsiga tayyorgalik ko'rish uchun

"Yaxshilik" nomli qisqa metrajli videorolik

5-SEMINAR MASHG'ULOTI

MAVZU: ZAMONAVIY PEDAGOGIKADA TARBIYA METODLARI VA SHAKLLARI

1-ilova

MAVZU REJASI

1. Tarbiya metodlari tushunchasi va tasnifi.
2. Ong shakllantirish metodlari: suhbat, ma'ruza, munozara.
3. Xulq-atvor shakllantirish metodlari: mashq, odatlantirish.
4. Rag'batlantirish va jazo metodlari.
5. Tarbiyaning zamonaviy shakllari: loyiha, trening, kouching.

Adabiyotlar:

1. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika. Darslik. – Toshkent, "Sano-standart", 2017. -434 b
2. Ibraimov X., Quronov M., Umumiy pedagogika. Darslik.-T.: "Sahoh", 2023. 416 b.
3. Muxamedova D.G., Mullaboyeva N.M., Rasulov A.I. Umumiy psixologiya. Darslik. – T.: Mumtoz so'z, 2018.-287 b.
4. Xaydarov F.I., Xalilova N. Umumiy psixologiya. – T.: 2021. Darslik

2-ilova

TALABALARNI BAHOLASH MEZONLARI

Baholash mezonlari	Ball
Mavzu rejasidagi masalalarni konspektlashtirish	0,4 ball
Topshiriqlarni bajarish va savol-javoblarda ishtirok etish	0,5 ball
Mustaqil ta'limni bajarish	0,5 ball

3-ilova

BLITS-SO'ROV SAVOLLARI

1. Tarbiya metodlari qanday tasniflanadi?
2. Rag'batlantirish metodining ahamiyatini ayting.
3. Namuna ko'rsatish metodi qanday qo'llanadi?
4. Mashq qildirish metodining o'ziga xosliklarini tushuntiring.
5. Muloqot tarbiyada qanday rol o'ynaydi?
6. Kouching metodi nima?
7. Trening nima va qanday o'tkaziladi?
8. Loyiha metodi tarbiyada qanday qo'llanadi?

4-ilova

KICHIK GURUHLAR BILAN ISHLASH

Guruh nomi	Topshiriq
"Ong va Tafakkur" guruhi	Ong shakllantirish metodlarini jadvalda tahlil qilib, har biriga dars fragmenti yozish
"Xulq va Amal" guruhi	Mashq va odatlantirish metodlarini kundalik ta'lim amaliyotida qo'llash yo'llarini ko'rsatish
"Rag'bat va Rivojlanish" guruhi	Rag'batlantirish metodlarining zamonaviy turlari va ularning samaradorligini taqqoslash

Kichik guruhlarda ishlash qoidalari:

1. Sherigingizni diqqat bilan tinglang.
2. Guruh ishlarida o'zaro faol ishtirok eting.
3. Berilgan topshiriqlarga mas'uliyat bilan yondashing.

4. Agar yordam kerak bo'lsa, murojaat qiling.
5. Guruh taqdimotida hamma ishtirok etishi shart.

5-ilova

"PEDAGOGIK VAZIYAT" (CASE STUDY) METODI

Har guruhga real pedagogik vaziyat beriladi, guruh tahlil qilib, yechim

taqdim etadi:

Vaziyat 1 ("Ong va Tafakkur" guruhi): Talaba doimiy darsdan kechikmoqda — suhbat metodini qo'llab yechim ishlab chiqing

Vaziyat 2 ("Xulq va Amal" guruhi): Guruhda intizom muammosi bor — mashq va odatlantirish orqali hal qilish yo'lini ko'rsating

Vaziyat 3 ("Rag'bat va Rivojlanish" guruhi): O'quvchi o'z-o'ziga ishonmaydi — rag'batlantirish metodini qanday qo'llaysiz?

Har guruh: muammo tahlili → metod tanlash → amalga oshirish rejasi → kutilgan natija

Taqdimot: 5 daqiqa, so'ng savol-javob

6-ilova

TOIFALASH JADVALI — GURUHLASH METODI

Quyidagi tushunchalarni tegishli toifalarga joylashtiring va qo'shimcha misollar qo'shing:

Ong shakllantirish metodlari	Xulq-atvor metodlari	Rag'batlantirish metodlari	Zamonaviy metodlar
Suhbat	Mashq	Maqto'v	Trening
Ma'ruza	Odatlantirish	Mukofot	Kouching
Munozara	Namuna	Raqobat	Rol o'yini
Tushuntirish	Topshiriq	Ijobiy baho	Loyiha
Hikoya	Talqin	Rag'bat	Simulyatsiya

7-ilova

ANAGRAMMA — SO'Z O'YINI

Chalkashtirilgan harflardan mavzu so'zlarini toping:

№	Chalkashtirilgan harflar	To'g'ri so'z
1	DOTEM	_____
2	ATRTINISHBLAG'A	_____
3	AJOZ	_____
4	ANUMA N	_____
5	GNINETR	_____
6	GNIHCUOK	_____

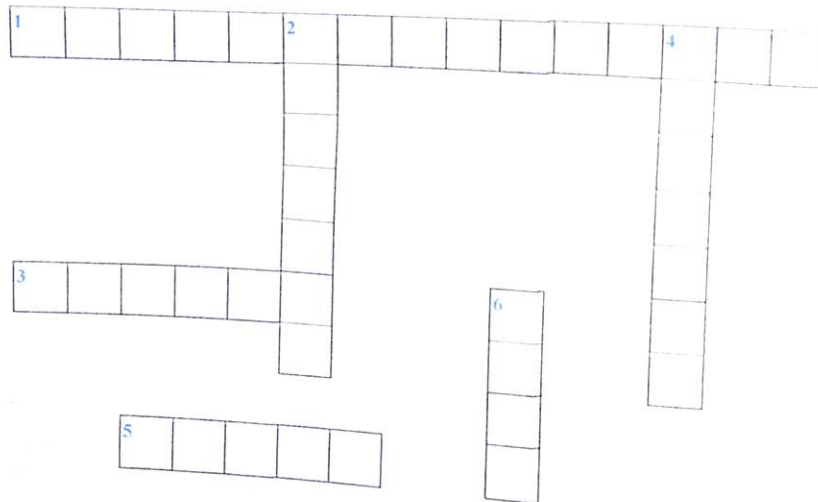
8-ilova

"O'Z TESTINGNI TUZIB KO'R" METODI

Mavzu bo'yicha o'zingiz 6 ta test savoli tuzing va javob kalitini yozing:

№	O'zingiz tuzgan savol	Javob variantlari (A,B,C,D)	To'g'ri javob
1		A) B) C) D)	—
2		A) B) C) D)	—
3		A) B) C) D)	—
4		A) B) C) D)	—
5		A) B) C) D)	—
6		A) B) C) D)	—

KROSSVORD

Gorizontalar (→):

1. Ijobiy xulqni mustahkamlash usuli (15 harf)
3. O'qituvchi ibрати orqali ta'sir (6 harf)
5. Ko'nikmani mustahkamlash usuli (5 harf)

Vertikal (↓):

2. Ko'nikma rivojlantirish mashg'uloti (7 harf)
4. Individual maqsadga yo'naltirish jarayoni (8 harf)
6. Salbiy xulqni to'xtatuvchi ta'sir (4 harf)

IDROK XARITA (MIND MAP)

Zamonaviy pedagogikada tarbiya metodlari va shakllari

"Raqamli storytelling" (Video-topshiriq)

Talabalarga kreativ yondashuvni darsga olib kirishni o'rgatadi.

Vazifa: Xaritada bitta tarbiya metodini tanlab, uni 60 soniyalik Reels yoki Shorts video ko'rinishida tushuntirib bering.

Shart: Videoda hech qanday darslikdagi gaplar bo'lmashligi, hammasi hayotiy misol va kreativ montaj orqali ko'rsatilishi kerak.

TEST TOPSHIRIQLARI (10 ta)

1. Tarbiya metodlarining asosiy guruhlari qanday?

- A) Faqat jazo va rag'batlantirish
- B) Ong shakllantirish, xulq-atvor, rag'batlantirish metodlari
- C) Faqat namuna ko'rsatish
- D) Test va nazorat metodlari

2. Rag'batlantirish metodi nima?

- A) Bolani jazolash
- B) Ijobiy xulq va natijalarni mustahkamlash uchun ta'sir

C) Tanbeh berish

D) Dars berish

3. Namuna ko'rsatish metodida muhim shart nima?

A) Katta ovoz bilan gapirish

B) O'qituvchining o'zi namuna bo'lishi

C) Ko'p kitob o'qish

D) Mashq qilish

4. Mashq qildirish metodining maqsadi nima?

A) Bilim berish

B) Ko'nikma va odatlarni mustahkamlash

C) Test o'tkazish

D) Baholash

5. Trening qaysi yo'nalishda samarali?

A) Faqat sport uchun

B) Ko'nikma va munosabatlarni amaliy rivojlantirish uchun

C) Faqat yodlash uchun

D) Nazorat uchun

6. Pedagogik kouching nima?

A) Sport murabbiylik

B) O'quvchini maqsadlarini aniqlash va ularga erishishda qo'llab-quvvatlash

C) Jazolash tizimi

D) Baholash usuli

7. Jazo metodi qachon qo'llanilishi mumkin?

A) Har doim

B) Faqat o'ta zarur holatlarda, insoniy chegaralarda

C) Kundalik amaliyotda

D) Hech qachon

8. Rol o'yini metodi nimani rivojlantiradi?

A) Faqat san'at qobiliyatini

B) Ijtimoiy ko'nikmalar, empati va hal qilish qobiliyatini

C) Matematika mahoratini

D) Yozuv malakasini

9. Tarbiyada "Muloqot" metodining o'ri nima?

A) Faqat rasmiy uchrashuv

B) Shaxsiy aloqa orqali o'quvchini tushunish va yo'naltirish

C) Jazolash usuli

D) Baholash tartibi

10. Loyiha metodi tarbiyada qanday qo'llanadi?

A) Shunchaki topshiriq berish

B) Real hayotiy vazifalar asosida bilim va ko'nikmalarni birlashtirish

C) Faqat texnik fanlar uchun

D) Imtihon o'tkazish

Mustaqil ta'lim topshirig'i

Mavzu yuzasidan tayyorlanga taqdimot, seminar darsiga tayyorgalik ko'rish uchun

"Mehr" nomli qisqa metrajli videorolik

6-SEMINAR MASHG'ULOTI MAVZU: IJTIMOY PEDAGOGIKA. O'QUVCHILAR JAMOASI — PEDAGOGIK JARAYONNING ASOSIY SHAKLI

1-ilova

MAVZU REJASI

1. Ijtimoiy pedagogika: obyekti, predmeti va vazifalari.
2. Jamoa tushunchasi va uning pedagogik mohiyati.
3. Jamoa rivojlanish bosqichlari (A.S.Makarenko nazariyasi).
4. Jamoada shaxs shakllanishi: jamoaviy va individual muvozanat.
5. Maktab va sinfda jamoani boshqarish metodlari.

Adabiyotlar:

1. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika. Darslik. – Toshkent, “Sano-standart”, 2017. -434 b
2. Ibraimov X., Quronov M., Umumiy pedagogika. Darslik.-T.: “Sahoh”, 2023. 416 b.
3. Muxamedova D.G., Mullaboyeva N.M., Rasulov A.I. Umumiy psixologiya. Darslik. – T.: Mumtoz so'z, 2018.-287 b.
4. Xaydarov F.I., Xalilova N. Umumiy psixologiya. – T.: 2021. Darslik

2-ilova

TALABALARNI BAHOLASH MEZONLARI

Baholash mezonlari

Mavzu rejasidagi masalalarni konspektlashtirish	Ball
Topshiriqlarni bajarish va savol-javoblarda ishtirok etish	0,4 ball
Mustaqil ta'limni bajarish	0,5 ball
	0,5 ball

3-ilova

BLITS-SO'ROV SAVOLLARI

1. Ijtimoiy pedagogikaning asosiy obyekti nima?
2. Jamoa bilan guruh farqi nima?
3. Makarenko jamoani qanday bosqichlarda rivojlanishini ko'rsatgan?
4. Sinf jamoasini boshqarishda o'qituvchi qanday rol o'ynaydi?
5. Jamoada shaxs shakllanishi qanday kechadi?
6. Ijtimoiy pedagogika qanday muammolarni hal qiladi?
7. O'quvchilar o'z-o'zini boshqaruvining ahamiyatini tushuntiring.
8. Jamoa normasi deganda nimani tushunasiz?

4-ilova

KICHIK GURUHLAR BILAN ISHLASH

Guruh nomi	Topshiriq
“Jamoa Qurilishi” guruhi	Makarenko nazariyasidagi jamoa rivojlanish bosqichlarini sxema shaklida ko'rsatish va har bosqichni izohlash
“Liderlik” guruhi	Sinf jamoasida lider shakllanishi jarayonini tahlil qilib, sog'lom liderlik xususiyatlarini jadvalda ko'rsatish
“Ijtimoiy Muammo” guruhi	Ijtimoiy pedagogika hal qiladigan 3 ta asosiy muammoni aniqlash va yechim strategiyalarini taqdimot qilish

Kichik guruhlarda ishlash qoidalari:

1. Sherigingizni diqqat bilan tinglang.

2. Guruh ishlarida o'zaro faol ishtirok eting.
3. Berilgan topshiriqlarga mas'uliyat bilan yondashing.
4. Agar yordam kerak bo'lsa, murojaat qiling.
5. Guruh taqdimotida hamma ishtirok etishi shart.

5-ilova

"SOTSIOMETRIK MAPPING" METODI

Talabalar o'quv guruhi dinamikasini vizual xaritalash orqali tahlil qiladi:

Har talaba: "Guruhda kimlar bilan birgalikda loyiha bajarishni istardim?" (3 kishi tanlaydi)

Natijalar anonim jadvalga kiritiladi va o'qituvchi strelkalar bilan vizual xarita chizadi

Xaritada: markaziy shaxslar, izolyatsiya holatlari, kichik guruhchalar ko'rinadi

Guruhda muhokama: "Nima uchun bunday dinamika vujudga kelgan?"

Xulosa: ijobiy jamoa muhitini qanday yaratish mumkin — 5 ta aniq tavsiya

6-ilova

QIYOSIY TAHLIL JADVALI

Quyidagi tushunchalarni ko'rsatilgan mezonlar bo'yicha taqqoslab to'ldiring:

Mezon	Guruh	Jamoa	Jamoaviy tashkilot
Ta'rifi			
Maqsadi			
Amaliy misoli			
Afzalligi			
Kamchiligi			

7-ilova

ANAGRAMMA — SO'Z O'YINI

Chalkashtirilgan harflardan mavzu so'zlarini toping:

№	Chalkashtirilgan harflar	To'g'ri so'z
1	AOMAJ	_____
2	REIDL	_____
3	AMRON	_____
4	AKIMAND	_____
5	TYAISARGETNI	_____

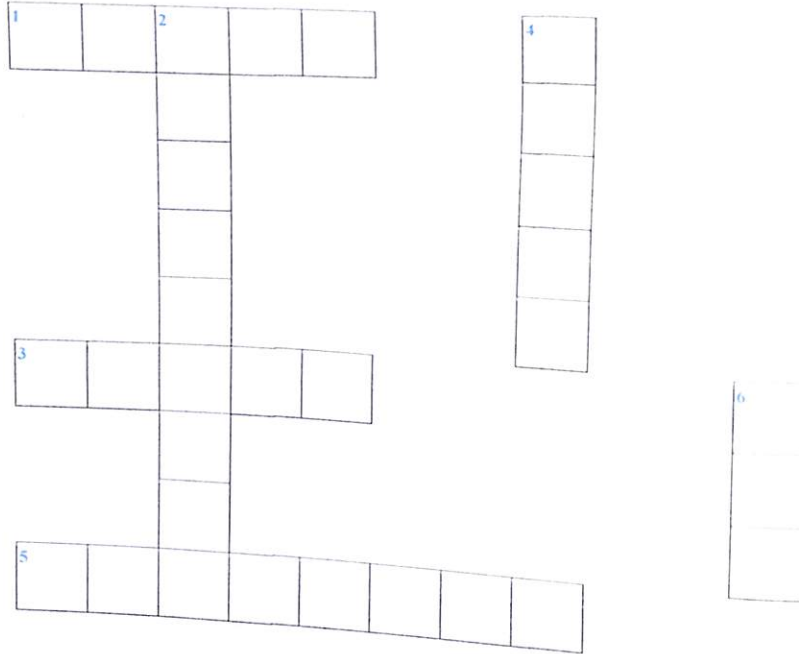
8-ilova

"MUAMMO — YECHIM" JADVALI

Quyidagi pedagogik vaziyatlar uchun yechim taklif qiling:

Muammo / Vaziyat	Mumkin bo'lgan yechimlar	Eng yaxshi yechim va sababi
Sinf jamoasida bir talaba o'zini yolg'iz his qilmoqda, boshqalar bilan muloqotga kirishmayapti		
Guruh loyihasida ba'zi a'zolar o'z vazifasini bajarmasdan boshqalarga tayanyapti		
Yangi kelgan talaba jamoaga moslasha olmayapti, keskinlik paydo bo'lmoqda		
Guruh rahbari barcha qarorlarni yolg'iz qabul qilib, boshqalar fikrini inobatga olmayapti		

KROSSVORD

Gorizontal (→):

1. Umumiy maqsad yo'lida birlashgan shaxslar birligi (5 harf)
3. Guruh faoliyatida ta'sir o'tkazuvchi shaxs (5 harf)
5. Guruh ichidagi o'zgarish va rivojlanish jarayoni (8 harf)

Vertikal (↓):

2. Jamoa tarbiyasi nazariyotchisi (9 harf)
4. Jamoada o'rnatilgan xulq-atvor qoidasi (5 harf)
6. Jamoada shaxsning egallagan vazifasi (3 harf)

IDROK XARITASI (MIND MAP)

"Sinfni Qanday Marsh'abga aylantirish" (Analiy Keys-Stadi)

Vazifaning maqsadi: Talabada idrok xaritasidagi nazariy bosqichlarni (1, 2, 3-bosqichlar) real hayotiy vaziyatga tatbiq etish va diagnostika qilish ko'nikmasini shakllantirish.

Vazifa matni (Talabaga yo'llanma):

"Siz — yangi maktabga ishga kelgan ijtimoiy pedagogsiz. Sizga 8-"B" sinfi biriktirildi. Bu sinf juda muammoli: o'quvchilar bir-biri bilan urishadi, guruhlariga bo'linib olgan, darslarni qoldirishadi, yagona maqsad yo'q. Yozma ravishda (insho yoki hisobot shaklida) quyidagi loyihani ishlab chiqing:

Diagnostika: Idrok xaritasining "Jamoaning rivojlanish bosqichlari" qismiga asoslanib, bu sinf hozir qaysi bosqichda ekanligini aniqlang va uni rasmda ko'rsatilgan "belgilar" (masalan, "bolalar tarqoq", "yumshoq gel") bilan izohlang.

Harakatlar rejasi: Jamoani 1-bosqichdan (Qum donachalari) 2-bosqichga (Yumshoq gil) o'tkazish uchun aynan nimalar qilishingizni yozing. Buning uchun xaritaning o'ng tomonidagi "Jamoaning 3 ta ustuni" (Umumiy maqsad, Birgalikdagi faoliyat, O'z-o'zini boshqarish) dan foydalaning. Misol: "Umumiy maqsad" ustunini yaratish uchun qanday aniq tadbir yoki loyiha o'tkazasiz?

Yakuniy maqsad: Sinf 3-bosqichga (Yonayotgan Mash'ala) yetganda, undagi muhit qanday o'zgarishini xaritada tasvirlar yordamida tasvirlab bering (o'z-o'zini boshqarish qanday ko'rinishda bo'ladi?)."

Baholash kriteriyalari:

- ✓ Idrok xaritasidagi barcha terminlardan to'g'ri foydalanilganligi.
- ✓ Taklif etilgan pedagogik usullarning realligi va samaradorligi.
- ✓ Tahliliy fikrlash darajasi.

TEST TOPSHIRIQLARI (10 ta)

1. Ijtimoiy pedagogikaning asosiy obyekti nima?

- A) Faqat maktab
- B) Ijtimoiy muammolarga duch kelgan shaxs va guruh
- C) Faqat oila
- D) Davlat tuzilmasi

2. Makarenko bo'yicha jamoa rivojlanishining bosqichlari nechtdan iborat?

- A) 2 ta
- B) 3 ta
- C) 4 ta
- D) 5 ta

3. Sinf jamoasida lider shakllanishiga nima ta'sir qiladi?

- A) Faqat o'qish natijalari

B) Faollik, ishonch va muloqot qobiliyati

C) Jismoniy kuch

D) Yoshlik

4. Sotsiometrik metod nima uchun qo'llanadi?

A) Matematika o'rgatish

B) Guruh ichidagi munosabatlar tuzilmasini o'rganish

C) Test o'tkazish

D) Dars rejasini tuzish

5. O'quvchilarning o'z-o'zini boshqaruvi nima beradi?

A) O'qituvchi yukini oshiradi

B) Mas'uliyat va liderlik ko'nikmalarini rivojlantiradi

C) O'qishni qiyinlashtiradi

D) Faqat o'yin rivojlantiradi

6. Jamoada moslashuv (adaptatsiya) deganda nima?

A) Jamoadan chiqib ketish

B) Yangi a'zoning jamoa normalariga uyg'unlashishi

C) Jamoani tugatish

D) Yangi qoidalar yaratish

7. Pedagogik jarayonda jamoa qanday rol o'ynaydi?

A) Faqat ijtimoiy o'yin muhiti

B) Shaxs rivojlanishi uchun muhit va ta'sir manbayi

C) Raqobat muhiti

D) Baholash tizimi

8. A.S.Makarenko pedagogikasining asosi nima?

A) Individual ta'lim

B) Mehnat va jamoa orqali tarbiya

C) Ozodlik pedagogikasi

D) Faqat intizom

9. Izolyatsiya holati jamoada nima degani?

A) Guruh a'zosi barcha tomonidan qabul qilinishi

B) Guruh a'zosining boshqalar bilan aloqasizligi

C) Guruh yangi a'zo qabul qilishi

D) O'qituvchi roli

10. Sinf jamoasini shakllantirish uchun qaysi faoliyat samarali?

A) Faqat dars va imtihon

B) Birgalikdagi loyiha va ijodiy faoliyat

C) Raqobatli imtihonlar

D) Individual topshiriqlar

Mustaqil ta'lim topshirig'i

Mavzu yuzasidan tayyorlanga taqdimot, seminar darsiga tayyorgalik ko'rish uchun

"Birlashsak bir kuchmiz" nomli qisqa metrajli videorolik.

"Muhit" nomli qisqa metrajli videorolik.

7-SEMINAR MASHG'ULOTI MAVZU: DIDAKTIK NAZARIYALAR VA TA'LIM PARADIGMALARI. TA'LIM METODLARI VA SHAKLLARINI

1-ilova

MAVZU REJASI

1. Didaktika tushunchasi va uning predmeti.
2. Ta'lim paradigmalari: bilim markazli, shaxs markazli, kompetensiyaviy.
3. Ta'lim metodlari tasnifi (an'anaviy va noan'anaviy).
4. Ta'lim shakllari: dars, seminar, laboratoriya, ekskursiya.

Adabiyotlar:

1. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika. Darslik. – Toshkent, "Sano-standart", 2017. -434 b
2. Ibraimov X., Quronov M., Umumiy pedagogika. Darslik.-T.: "Sahoh", 2023. 416 b.
3. Muxamedova D.G., Mullaboyeva N.M., Rasulov A.I. Umumiy psixologiya. Darslik. – T.: Mumtoz so'z, 2018.-287 b.
4. Xaydarov F.I., Xalilova N. Umumiy psixologiya. – T.: 2021. Darslik

2-ilova

TALABALARNI BAHOLASH MEZONLARI

Baholash mezonlari	Ball
Mavzu rejasidagi masalalarni konspektlashtirish	0,4 ball
Topshiriqlarni bajarish va savol-javoblarda ishtirok etish	0,5 ball
Mustaqil ta'limni bajarish	0,5 ball

BLITS-SO'ROV SAVOLLARI

1. Didaktikaning asosiy tamoyillarini ayting.
2. An'anaviy va zamonaviy ta'lim farqi nimada?
3. Shaxs markazli paradigma nima?
4. Kompetensiyaviy yondashuv deganda nimani tushunasiz?
5. Darsning asosiy tuzilmasi qanday?
6. Faol metodlar nima uchun samarali?
7. Blended learning nima?
8. Flipped classroom metodini tushuntiring.

KICHIK GURUHLAR BILAN ISHLASH

Guruh nomi	Topshiriq
"Paradigma" guruhi	Ta'im paradigmalarini (bilim markazli, shaxs markazli, kompetensiyaviy) jadvalda taqqoslab chiqish: maqsad, usul, natija
"Metodlar" guruhi	Ta'im metodlari tasnifini sxema shaklida ko'rsatib, har biriga darsdan misol keltirish
"Zamonaviy Dars" guruhi	Zamonaviy darsning tuzilmasini ishlab chiqish va 5 daqiqalik dars fragmentini o'ynab ko'rsatish

Kichik guruhlarda ishlash qoidalari:

1. Sherigingizni diqqat bilan tinglang.
2. Guruh ishlarida o'zaro faol ishtirok eting.

3. Berilgan topshiriqlarga mas'uliyat bilan yondashing.
4. Agar yordam kerak bo'lsa, murojaat qiling.
5. Guruh taqdimotida hamma ishtirok etishi shart.

"JIGSAW" (ARRA) METODI

Har guruh bitta paradigmamni chuqur o'rganib, ekspert bo'ladi, so'ng guruhlar aralashadi.

- ✚ Bosqich 1 — Ekspert guruhlar: har guruh o'z paradigmasini chuqur o'rganadi (10 daqiqa)
- ✚ Bosqich 2 — Aralash guruhlar: har yangi guruhda 3 ta paradigmadan bittadan ekspert bo'ladi
- ✚ Bosqich 3 — O'rgatish: har ekspert o'z paradigmasini guruhiga o'rgatadi (5 daqiqadan)
- ✚ Bosqich 4 — Sintez: guruh uchta paradigmani taqqoslab, umumiy xulosani jadvalga yozadi
- ✚ Bosqich 5 — Taqdimot: har guruhdan 1 kishi umumiy taqqoslash natijasini e'lon qiladi

BLUM TAKSONOMIYASI PIRAMIDAS

Mavzu tushunchalarini Blum taksonomiyasining 6 darajasiga joylang va misol topshiriq yozing:

Daraja	Tushuncha / Ko'nikma	Misol topshiriq
1. Bilish (Remember)	Pedagogika tushunchasini ta'riflash	

2. Tushunish (Understand)	Paradigmalarini o'z so'zlaringiz bilan izohlash	
3. Qo'llash (Apply)	Bitta paradigmani real darsga tatbiq etish	
4. Tahlil qilish (Analyse)	Ikkita paradigmani qiyoslash jadvali tuzish	
5. Baholash (Evaluate)	Qaysi paradigma zamonaviy ta'limga ko'proq mos keladi?	
6. Yaratish (Create)	O'z pedagogik paradigma modelingizni yaratish	

7-ilova

ANAGRAMMA — SO'Z O'YINI

Chalkashtirilgan harflardan mavzu so'zlarini toping:

№	Chalkashtirilgan harflar	To'g'ri so'z
1	AKATIKDID	_____
2	AMGIDRAPA	_____
3	YAISNETEMOPK	_____
4	ASGARD	_____
5	DKAOTIEM	_____
6	DOTEM	_____

8-ilova

BO'SH SXEMANI TO'LDIRISH METODI

Quyidagi sxemaning bo'sh joylarini to'ldiring:

Sxema bo'g'ini	Javob / Tushuncha	Izoh
Bilim markazli paradigma → asosiy maqsad:	[_]	
Shaxs markazli paradigma → o'qituvchi roli:	[_]	
Kompetensiyaviy yondashuv → asosiy natija:	[_]	
An'anaviy ta'lim → asosiy xususiyat:	[_]	
Zamonaviy ta'lim → faol metod nomi:	[_]	
Darsning 3 asosiy bosqichi:	[_]	
Fasilitator — bu...	[_]	

9-ilova

KROSSVORD														
1						2							4	
3										6				
5														

Gorizontali (→):

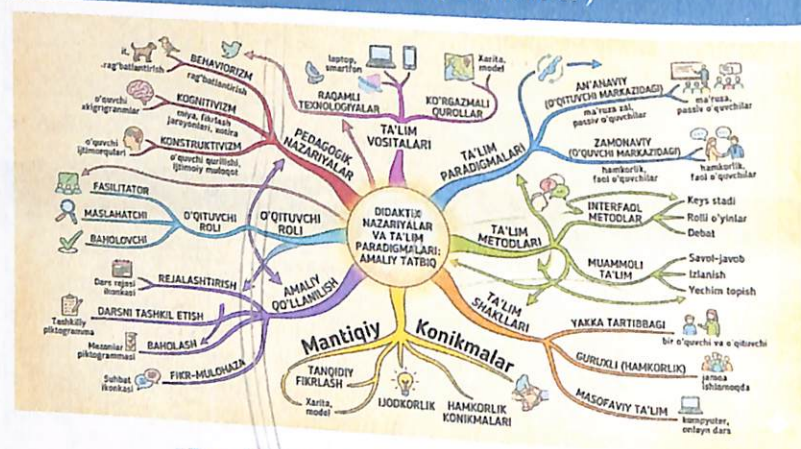
1. Ta'lim jarayonini o'rganuvchi pedagogika bo'limi (9 harf)
3. Bilim, ko'nikma va munosabat birligi (12 harf)
5. Ta'limning asosiy tashkiliy shakli (4 harf)

Vertikal (↓):

2. Ta'lim tizimidagi asosiy yondashuv modeli (9 harf)
4. Ta'limning qonuniy talab va yo'riqnomalari (7 harf)
6. O'quvchining aktiv ishtirok etishi tamoyili (7 harf)

10-ilova

IDROK XARITASI (MIND MAP)

"Tanqidiy qiyoslash" (Munozara topshiriq)

Talabalarni ikki guruhga bo'ling:

- 1-guruh: An'anaviy paradigmaning (o'qituvchi markazida) ijobiy tomonlarini asoslab beradi (masalan, vaqtni tejash, aniq tizim).
- 2-guruh: Zamonaviy paradigmaning (talaba markazida) afzalliklarini himoya qiladi.

Natija: Har bir guruh o'z fikrlarini idrok xaritasining yangi shoxobchalari ko'rinishida taqdim etadi.

10-ilova

TEST TOPSHIRIQLARI (10 ta)

1. Didaktikaning asosiy predmeti nima?

- A) Tarbiya jarayoni
- B) Ta'lim jarayoni, uning qonuniyatlari va tamoyillari
- C) Sport mashg'ulotlari
- D) San'at ta'limi

2. Shaxs markazli paradigmadagi asosiy subyekt kim?

- A) O'qituvchi
- B) O'quvchi/talaba
- C) Davlat
- D) Darslik

3. Kompetensiyaviy yondashuv nima?

- A) Faqat bilim berish
- B) Bilim, ko'nikma va munosabatni amaliyotda qo'llay olish qobiliyatini shakllantirish
- C) Yodlash ustuvorligi
- D) Test natijalari

4. "Flipped classroom" metodida nima o'zgaradi?

- A) Dars joylanishi
- B) Nazariya uйда o'rganiladi, amaliyot darsda bajariladi
- C) O'qituvchi roli yo'qoladi
- D) Imtihon tartibi

5. Jigsaw metodida talabalar nima qiladi?

- A) Mustaqil ishlaydi
- B) Ekspert sifatida bir-birlariga o'rgatadi
- C) Faqat tingleydi
- D) Test yechadi

6. Ta'lim tamoyillariga qaysi biri kiradi?

- A) Jazo tamoyili
- B) Ko'rgazmalilik, izchillik, ongillilik
- C) Raqobat tamoyili
- D) Sirliylilik tamoyili

7. Blended learning nima?

- A) Faqat online ta'lim
- B) Auditoriya va online ta'limning uyg'unlashtirilishi
- C) Faqat an'anaviy ta'lim
- D) Uzoqdan ta'lim

8. Darsning klassik tuzilmasiga qaysi bosqich kiradi?

- A) Uyqu
- B) Kirish, asosiy qism, mustahkamlash, yakun
- C) Faqat ma'ruza
- D) Faqat savol-javob

9. Interaktiv metodlarning asosiy xususiyati nima?

- A) O'quvchi passiv tinglovchi
- B) O'quvchi faol qatnashuvchi, bilim o'rganish ikki tomonlama
- C) O'qituvchi monolog qiladi
- D) Darslik yagona manba

10. Bilim markazli paradigmaning asosiy kamchiligi nima?

- A) Ko'p bilim beradi

- B) O'quvchi passiv qabul qiluvchi, amaliy qo'llash zaif
- C) Qimmat turadi
- D) Vaqt ko'p ketadi

Mustaqil ta'lim topshirig'i

Mavzu yuzasidan tayyorlanga taqdimot, seminar darsiga tayyorgalik ko'rish uchun

"Ta'limni inson hayotidagi o'rni" nomli qisqa metrajli videorolik.

8-SEMINAR MASHG'ULOTI MAVZU: ILG'OR PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR

1-ilova

MAVZU REJASI

1. Pedagogik texnologiya tushunchasi va belgilari.
2. Muammoli ta'lim texnologiyasi.
3. Loyiha asosida ta'lim (Project-Based Learning — PBL).
4. Hamkorlikda o'qitish texnologiyasi.
5. Rivojlantiruvchi ta'lim va Design Thinking.

Adabiyotlar:

1. Xodjaye B.X. Umumiy pedagogika. Darslik. — Toshkent, "Sano-standart", 2017. -434 b
2. Ibraimov X., Quronov M., Umumiy pedagogika. Darslik.-T.: "Sahoh", 2023. 416 b.
3. Muxamedova D.G., Mullaboyeva N.M., Rasulov A.I. Umumiy psixologiya. Darslik. — T.: Mumtoz so'z, 2018.-287 b.
4. Xaydarov F.I., Xalilova N. Umumiy psixologiya. — T.: 2021. Darslik

2-ilova

TALABALARNI BAHOLASH MEZONLARI

Baholash mezonlari	Ball
Mavzu rejasidagi masalalarni konspektlashtirish	0,4 ball
Topshiriqlarni bajarish va savol-javoblarda ishtirok etish	0,5 ball
Mustaqil ta'limni bajarish	0,5 ball

3-ilova

BLITS-SO'ROV SAVOLLARI

1. Pedagogik texnologiya nima?
2. Muammoli ta'limning mohiyatini tushuntiring.
3. PBL metodining asosiy bosqichlarini ayting.
4. Hamkorlikda o'qitishning afzalliklari nima?
5. Rivojlantiruvchi ta'lim qanday g'oyaga asoslanadi?
6. STEM ta'limi nima?
7. Gamifikatsiya ta'limda qanday qo'llanadi?
8. Design thinking metodi nima?

4-ilova

KICHIK GURUHLAR BILAN ISHLASH

Guruh nomi	Topshiriq
"Muammo Yechuvchilar" guruhi	Muammoli ta'lim texnologiyasini tahlil qilib, pedagogikaga oid muammoli savollar to'plami (5 ta) yaratish
"Loyiha Ustaxonasi" guruhi	PBL asosida mini-loyiha rejasini ishlab chiqish: mavzu, maqsad, bosqichlar, natija, baholash
"Dizayn Fikr" guruhi	Design Thinking metodining 5 bosqichini pedagogik muammoga qo'llab ko'rsatish

Kichik guruhlarda ishlash qoidalari:

1. Sherigingizni diqqat bilan tinglang.
2. Guruh ishlarida o'zaro faol ishtirok eting.
3. Berilgan topshiriqlarga mas'uliyat bilan yondashing.

4. Agar yordam kerak bo'lsa, murojaat qiling.
5. Guruh taqdimotida hamma ishtirok etishi shart.

5-ilova

"DESIGN THINKING" METODI (5 BOSQICH)

Guruhlar real pedagogik muammoni Design Thinking orqali hal qiladi:

Bosqich 1 — EMPATHIZE (his et): muammo bilan yuzlashgan shaxs nuqtai nazaridan his et, intervyu ol

Bosqich 2 — DEFINE (aniqla): muammoni "Talabalar ... ga muhtoj, chunki ..." shaklida ifodalang

Bosqich 3 — IDEATE (g'oya): 5 daqiqada imkon qadar ko'p yechim yozing, tanqid qilmang

Bosqich 4 — PROTOTYPE (prototip): eng yaxshi g'oyaning oddiy modelini qog'oz/eskiz ko'rinishida yarating

Bosqich 5 — TEST (sinash): prototipni guruh oldida taqdim eting va feedback oling

6-ilova

KONTSEPTUAL XARITA — BOG'LIQLIK TAHLILI

Tushunchalar orasidagi bog'liqlikni aniqlang va izohlab yozing:

Tushuncha A	Bog'liqlik turi	Tushuncha B	Izoh
Muammoli ta'lim	natijasi	Tafakkur rivojlanishi	
PBL (Loyiha)	rivojlantiradi	Hamkorlik ko'nikmalari	
Gamifikatsiya	oshiradi	O'quv motivatsiyasi	

STEM	birlashtiradi	Fan, texnologiya, muhandislik, matematika	
Flipped classroom	o'zgartiradi	Uy vazifasi va dars roli	
Design Thinking	shakllantiradi	Kreativ muammo hal qilish	
Hamkorlikda o'qish	asosi	Birgalikdagi mas'uliyat	
Rivojlantiruvchi ta'lim	maqsadi	Proksimal rivojlanish zonasi	

7-ilova

ANAGRAMMA — SO'Z O'YINI

Chalkashtirilgan harflardan mavzu so'zlarini toping:

№	Chalkashtirilgan harflar	To'g'ri so'z
1	AYIGOLONXET	_____
2	AYOLIH	_____
3	METS	_____
4	YAISKATIMAIFG	_____
5	YTAISOVANNI	_____

8-ilova

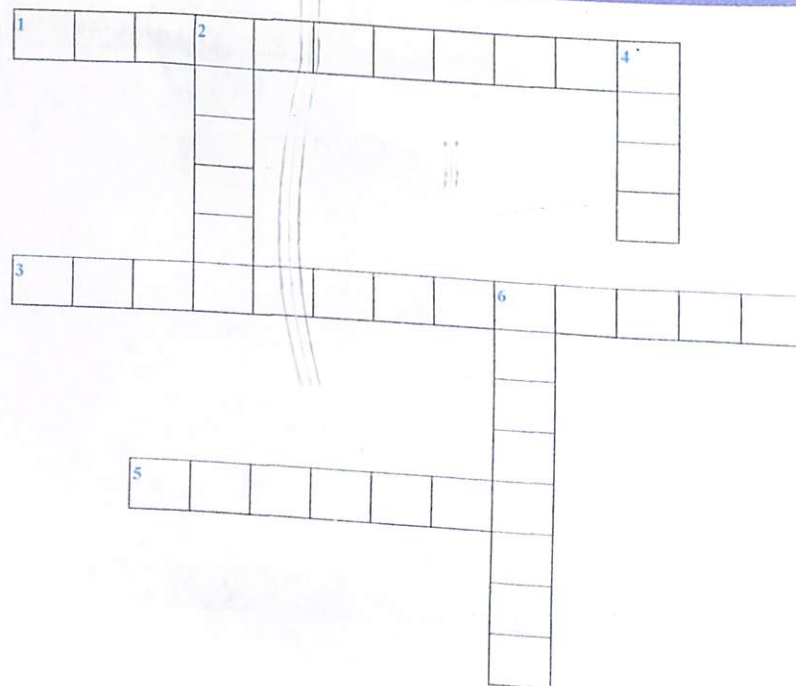
"GALEREYA" METODI — BAHOLASH VARAG'I

Boshqa guruhlarning taqdimotiga baho berib va fikr qoldiring:

Guruh / Element	Kuchli tomonlari	Taklif va qo'shimcha	Baho (1-10)
Muammoli ta'lim texnologiyasi			
Loyiha asosida ta'lim (PBL)			
Design Thinking metodi			
Gamifikatsiya elementi			
STEM yondashuvi			

9-ilova

KROSSVORD

Gorizontal (→):

1. Kafolatlangan natija beradigan ta'lim jarayoni (11 harf)
3. O'yin elementlarini ta'limga kiritish (13 harf)
5. Muammoli ta'limning asosi (6 harf)

Vertikal (↓):

2. Real muammo asosida birgalikda o'rganish (6 harf)
4. Fan, texnologiya, muhandislik, matematika (4 harf)
6. Design thinking birinchi bosqichi (8 harf)

10-ilova

IDROK XARITASI (MIND MAP)

"Mini-Dars" simulyatsiyasi

Topshiriq: Idrok xaritasidagi "Turli texnologiyalar" bo'limidan birini tanlang va shu uslub yordamida o'z mutaxassislik faningizdan 5 daqiqalik mini-dars rejasini (prezentatsiyasini) tayyorlang.

Eslatma: Topshiriqni baholashda talaba shunchaki ma'lumotni ko'chirganiga emas, balki xaritada g'oyalarni o'z so'zlari va yangi kreativ yondashuvlari bilan boyitganiga e'tibor beriladi.

TEST TOPSHIRIQLARI (10 ta)

1. Pedagogik texnologiyaning asosiy belgisi nima?

- A) Rasmiy bo'lishi B) Takrorlanuvchanlik va kafolatlangan natija
C) Qimmatligi D) Murakkabligi

2. Muammoli ta'limda asosiy harakatlovchi kuch nima?

- A) O'qituvchi talabi
B) O'quvchining bilimga bo'lgan ehtiyoji va qiziqishi
C) Imtihon qo'rquvi
D) Darslik mazmuni

3. PBL (Loyiha asosida ta'lim)ning asosiy xususiyati nima?

- A) Faqat nazariy bilim
B) Real hayotiy savol asosida chuqur o'rganish
C) Ko'p test yechish
D) Ma'ruza tinglash

4. STEM nima?

- A) Sport, Tibbiyot, Ekologiya, Matematika
B) Science, Technology, Engineering, Mathematics
C) San'at, Texnologiya, Ekologiya, Metod
D) Barcha javoblar noto'g'ri

5. Gamifikatsiya ta'limda qanday qo'llanadi?

- A) Faqat kompyuter o'yinlari
B) O'yin elementlarini ta'lim jarayoniga kiritish orqali motivatsiyani oshirish
C) O'yinni to'liq o'rnatish
D) Sport o'yinlari o'tkazish

6. Hamkorlikda o'qitishning asosiy tamoyili nima?

- A) Raqobat
B) Birgalikda o'rganish va bir-birga yordam berish
C) Yolg'iz ishlash
D) O'qituvchi monologi

7. Design thinking metodida nechta bosqich bor?

- A) 3 ta B) 4 ta
C) 5 ta D) 6 ta

8. Rivojlantiruvchi ta'limning asosiy nazariyotchisi kim?

- A) J.Piaje B) L.S.Vygotskiy
C) B.Blum D) J.Dewey

9. Flipped classroom metodida uy vazifasi nima?

- A) Mashq yechish
B) Yangi mavzu bilan tanishib kelish (video, matn)
C) Test ishlash
D) Referat yozish

10. Ilg'or pedagogik texnologiyalarning umumiy maqsadi nima?

- A) O'qituvchi ishini yengillashtirish
B) O'quvchi faolligi, tafakkuri va kompetensiyalarini rivojlantirish
C) Imtihon natijalarini oshirish
D) Darslikni almashtirish

Mustaqil ta'lim topshirig'i

Mavzu yuzasidan tayyorlanga taqdimot, seminar darsiga tayyorgalik ko'rish uchun

9-SEMINAR MASHG'ULOTI MAVZU: QIYOSIY PEDAGOGIKA

1-ilova

MAVZU REJASI

1. Qiyosiy pedagogika: predmeti, vazifalari va metodlari.
2. Jahon ta'lim tizimlari: Finlyandiya, Singapur, Yaponiya, AQSH modellari.
3. PISA, TIMSS va boshqa xalqaro ta'lim baholash tizimlari.
4. O'zbekiston ta'limini jahon andozalari bilan taqqoslash.
5. Global ta'lim tendensiyalari va xalqaro tajribani qo'llash.

Adabiyotlar:

1. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika. Darslik. – Toshkent, "Sano-standart", 2017. -434 b
2. Ibraimov X., Quronov M., Umumiy pedagogika. Darslik.-T.: "Sahoh", 2023. 416 b.
3. Muxamedova D.G'., Mullaboyeva N.M., Rasulov A.I. Umumiy psixologiya. Darslik. – T.: Mumtoz so'z, 2018.-287 b.
4. Xaydarov F.I., Xalilova N. Umumiy psixologiya. – T.: 2021. Darslik

2-ilova

TALABALARNI BAHOLASH MEZONLARI

Baholash mezonlari	Ball
Mavzu rejasidagi masalalarni konspektlashtirish	0,4 ball
Topshiriqlarni bajarish va savol-javoblarda ishtirok etish	0,5 ball
Mustaqil ta'limni bajarish	0,5 ball

3-ilova

BLITS-SO'ROV SAVOLLARI

1. Qiyosiy pedagogika nima?
2. Finlyandiya ta'lim tizimining asosiy xususiyatlari nima?
3. PISA reytingi qanday o'lchanadi?
4. Singapur ta'lim tizimi nimaga asoslanadi?
5. Xalqaro tajribani O'zbekistonga qo'llashda qanday muammolar bor?
6. AQSH ta'lim tizimining afzalliklari nima?
7. UNESCO ta'lim bo'yicha qanday maqsadlar qo'ygan?
8. O'zbekiston ta'lim tizimining rivojlanish yo'nalishlari nima?

4-ilova

KICHIK GURUHLAR BILAN ISHLASH

Guruh nomi	Topshiriq
"Finlyandiya Modeli" guruhi	Finlyandiya ta'lim tizimining 5 ta asosiy xususiyatini tahlil qilib, O'zbekiston uchun qo'llash imkoniyatlarini ko'rsatish
"Singapur Standartlari" guruhi	Singapur ta'lim tizimining yutuqlari va asosiy usullarini jadvalda ko'rsatish, PISA natijalari bilan bog'lash
"O'zbekiston Yo'li" guruhi	O'zbekiston ta'lim tizimining kuchli tomonlari va rivojlanish yo'nalishlarini xalqaro tajriba bilan qiyoslab taqdimot qilish

Kichik guruhlarda ishlash qoidalarlari:

1. Sherigingizni diqqat bilan tinglang.
2. Guruh ishlarida o'zaro faol ishtirok eting.
3. Berilgan topshiriqlarga mas'uliyat bilan yondashing.
4. Agar yordam kerak bo'lsa, murojaat qiling.

5. Guruh taqdimotida hamma ishtirok etishi shart.

5-ilova

"EKSPERT KENGASHI" METODI

Har guruh bir mamlakatning ta'lim tizimi vakili sifatida kengashda

ishtirok etadi:

- + **Tayyorgarlik:** har guruh o'z mamlakatining ta'lim tizimini o'rganib, 5 ta asosiy xususiyatni aniqlaydi
- + **Kengash formati:** "Dunyo o'qituvchisi" mukofotiga nomzod ko'rsatish sessiyasi
- + Har guruh o'z tizimidan 1 ta usulni: "Bu usulimiz O'zbekiston uchun nima beradi?" deb taqdim etadi
- + Qarama-qarshi guruhlar savollar berishi mumkin
- + **Yakuniy qaror:** barcha guruhlar birgalikda "O'zbekiston uchun eng dolzarb 3 ta tavsiya"ni shakllashtiradi

6-ilova

PMI JADVALI — TAHLIL METODI

Har bir tushunchaning ijobiy, salbiy va qiziqarli tomonlarini PMI jadvali orqali tahlil qiling:

Tushuncha	+Plus (ijobiy tomonlari)	-Minus (kamchiliklari)	! Qiziqarli (hayratda qoldiruvchi)
Finlyandiya ta'lim modeli			
Singapur ta'lim tizimi			
AQSH ta'lim tizimi			
Yaponiya ta'lim uslubi			

O'zbekiston ta'lim
islohoti

7-ilova

ANAGRAMMA — SO'Z O'YINI

Chalkashtirilgan harflardan mavzu so'zlarini toping:

№	Chalkashtirilgan harflar	To'g'ri so'z
1	AINDINALFIY	_____
2	APUGNISIR	_____
3	ASIP	_____
4	LUVASHALLOBG	_____
5	ISTAREDATIYAKK	_____
6	GNITEYR	_____

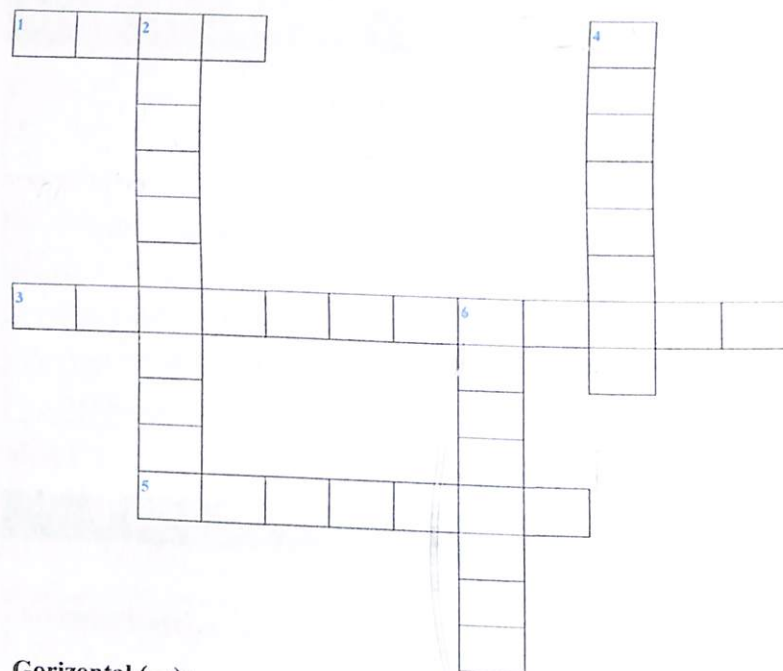
8-ilova

SO'ROVNOMA — REFLEKSIYA METODI

Dars yakunida quyidagi savollarga batafsil javob bering:

Savol	Javobingiz (batafsil)
Siz ta'rif qilgan mamlakat ta'lim tizimining O'zbekistonga qo'llash mumkin bo'lgan 3 ta jihati qanday?	
PISA baholash tizimi ta'lim sifatini to'liq aks ettiradi, deb o'ylaysizmi? Nima uchun?	
Xalqaro tajribani milliy ta'limga kiritishda qanday xavflar bor?	
O'zingiz bo'lajak o'qituvchi sifatida qaysi xalqaro pedagogik yondashuvni qo'llamoqchisiz va nima uchun?	

KROSSVORD

Gorizontal (→):

1. Xalqaro o'quvchilar baholash dasturi (4 harf)
2. Ta'limdagi xalqaro integratsiya jarayoni (12 harf)
3. Ta'lim sifatini xalqaro ko'rsatkich bilan taqqoslash (7 harf)

Vertikal (↓):

2. Dunyoning eng yaxshi ta'lim tizimlaridan biri (11 harf)
4. Matematika ta'limida yetakchi Osiyo davlati (8 harf)
6. Ta'lim sifati uchun belgilangan me'yor (8 harf)

IDROK XARIATSI (MIND MAP)

"Muammo va Yechim" (Case Study)

Vaziyat: Bir o'quvchi juda iqtidorli, lekin doimiy test sinovlaridan charchagan va stressga tushgan. Savol: Idrok xaritasidagi qaysi davlatning modeli bu o'quvchiga eng mos keladi? Nima uchun? Ushbu muammoni hal qilishda Finlandiya tajribasidan qanday foydalanish mumkin?

TEST TOPSHIRIQLARI (10 ta)

1. Qiyosiy pedagogika nima bilan shug'ullanadi?

- A) Faqat tarixni o'rganish
- B) Har xil mamlakatlardagi ta'lim tizimlarini taqqoslash va tahlil qilish
- C) Faqat matematika o'qitish

D) Faqat milliy ta'lim

2. Finlyandiya ta'lim tizimining asosiy xususiyati nima?

A) Ko'p imtihon va nazorat

B) Kam standartlashtirilgan test, o'qituvchi erkinligi, o'quvchi farovonligi

C) Qattiq intizom

D) Ko'p dars soati

3. PISA nimani o'lchaydi?

A) Sport natijalarini

B) 15 yoshli o'quvchilarning o'qish, matematika va fan savodxonligini

C) O'qituvchi sifatini

D) Maktab binosi sifatini

4. Singapur ta'lim tizimi qaysi bilan mashhur?

A) Erkin ta'lim va minimal nazorat

B) Yuqori akademik standartlar va kuchli matematika ta'limi

C) Sport ta'limi

D) San'at va musiqa

5. UNESCO ning 2030 yilgacha ta'lim maqsadi nima?

A) Faqat boshlang'ich ta'lim

B) Hammabop sifatli ta'lim (SDG 4)

C) Faqat universitetlar uchun

D) Faqat xususiy ta'lim

6. TIMSS qanday baholash?

A) Ta'lim islohotini baholash

B) 4 va 8-sinf o'quvchilarining matematika va fan savodxonligi

C) O'qituvchi sertifikatsiyasi

D) Maktab akkreditatsiyasi

7. Xalqaro tajribani milliy ta'limga kiritishda eng muhim shart nima?

A) To'liq ko'chirib olish

B) Milliy xususiyatlar va kontekstga moslash

C) Tez joriy etish

D) Byudjet ko'paytirish

8. Akkreditatsiya nima?

A) Talaba bahosi

B) Muassasaning sifat standartlariga muvofiqligi belgilash jarayoni

C) Kitob nashr etish

D) Dars jadvali tuzish

9. Yaponiya ta'lim tizimining o'ziga xos xususiyati nima?

A) Erkin ta'lim

B) Jamoaviy mas'uliyat, intizom va guruhda o'rganish madaniyati

C) Faqat texnik ta'lim

D) Ko'p imtihonlar

10. AQSH ta'lim tizimining kuchli tomoni nima?

A) Davlat markazlashgan nazorat

B) Universitetlar mustaqilligi, tadqiqot salohiyati va xilma-xillik

C) Faqat sport

D) Ko'p imtihon

Mustaqil ta'lim topshirig'i

Mavzu yuzasidan tayyorlanga taqdimot, seminar darsiga tayyorgalik ko'rish uchun

10-SEMINAR MASHG'ULOTI MAVZU: TA'LIMDA AKT VA INTERAKTIV TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH

1-ilova

MAVZU REJASI

1. AKT (Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari) ta'limdagi ahamiyati.
2. E-learning va masofaviy ta'lim platformalari.
3. Raqamli resurslar va ta'lim kontenti yaratish.
5. Ta'limda kiberxavfsizlik va raqamli etika.
6. Talabalarning axloqiy-ma'naviy tarbiyasida virtual va interaktiv vositalar, raqamli platformalardan samarali foydalanish yo'nalishlari

2-ilova

TALABALARNI BAHOLASH MEZONLARI

Baholash mezonlari	Ball
Mavzu rejasidagi masalalarni konspektlashtirish	0,4 ball
Topshiriqlarni bajarish va savol-javoblarda ishtirok etish	0,5 ball
Mustaqil ta'limni bajarish	0,5 ball

3-ilova

BLITS-SO'ROV SAVOLLARI

1. AKT ta'limda qanday qo'llanadi?
2. E-learning ning afzalliklari va kamchiliklari nima?

3. Sun'iy intellekt ta'limda qanday imkoniyatlar beradi?
4. Raqamli savodxonlik nima?
5. Online ta'limda motivatsiyani qanday saqlab qolish mumkin?
6. Gamifikatsiya ta'limda qanday ishlaydi?
7. Kiberxavfsizlik ta'limda nima uchun muhim?

4-ilova

KICHIK GURUHLAR BILAN ISHLASH

Guruh nomi	Topshiriq
"Raqamli Resurslar" guruhi	Ta'limdagi AKT vositalarini (LMS, video, podcast, interaktiv test) jadvalda tasniflash va afzalliklarini baholash
"Sun'iy Intellekt" guruhi	Sun'iy intellektning ta'limdagi imkoniyatlari va xavflarini SWOT tahlili orqali ko'rsatish
"Kiberxavfsizlik" guruhi	Ta'limda raqamli xavfsizlik qoidalarini ishlab chiqib, talabalar uchun "Raqamli xavfsizlik qo'llanmasi" sxemasini tuzish

Kichik guruhlarda ishlash qoidalari:

1. Sherigingizni diqqat bilan tinglang.
2. Guruh ishlarida o'zaro faol ishtirok eting.
3. Berilgan topshiriqlarga mas'uliyat bilan yondashing.
4. Agar yordam kerak bo'lsa, murojaat qiling.
5. Guruh taqdimotida hamma ishtirok etishi shart.

5-ilova

“RAQAMLI LABORATORIYA” METODI

Talabalar real AKT vositalaridan foydalanib, interaktiv ta'lim kontenti yaratadi:

“Raqamli Resurslar” guruhi: Kahootda 10 ta savollik test yaratadi va guruh oldida sinab ko'radi

“Sun'iy Intellekt” guruhi: ChatGPT/AI bilan pedagogik savol muhokamasi o'tkazib, natijalarni tahlil qiladi

“Kiberxavfsizlik” guruhi: Canvada ta'limdagi xavfsizlik qoidalari bo'yicha infografika yaratadi

- ✓ Har guruh 5 daqiqada o'z mahsulotini taqdim etadi
- ✓ Guruhlar bir-biriga konstruktiv feedback beradi: kuchli tomon + bitta taklif

6-ilova

“T-TAQQOSLASH” JADVALI: An'anaviy ta'lim vs E-learning

“An'anaviy ta'lim” va “E-learning” tushunchalarini taqqoslab, farq va o'xshashliklarini yozing:

An'anaviy ta'lim	E-learning

7-ilova

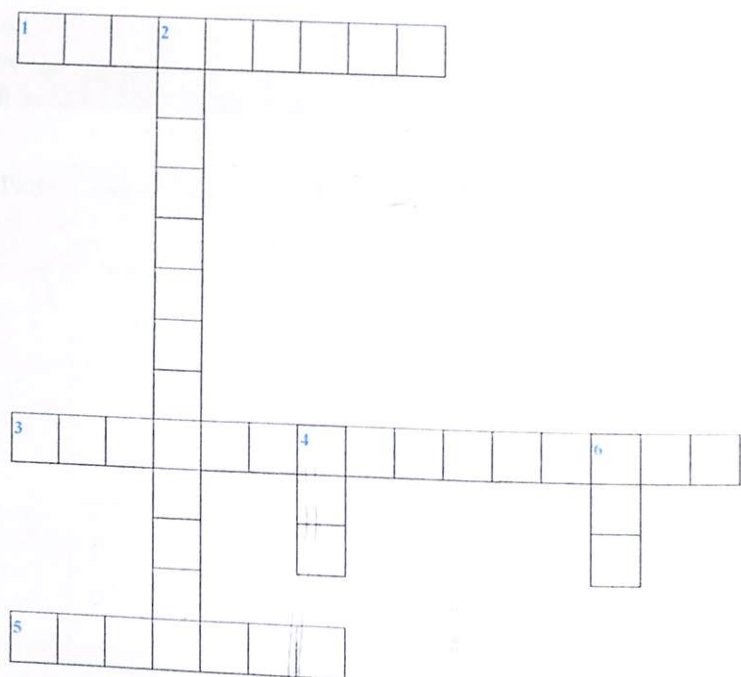
AMALIY TOPSHIRIQ KARTASI

Quyidagi amaliy topshiriqlarni bajaring:

Topshiriq	Bajarilish usuli	Natija / Xulosa	Ball
1. AKT vositalaridan birini (Kahoot, Padlet, Mentimeter) tanlab, pedagogik qo'llanilishini izohlang			/10
2. Bitta mavzu uchun 5 daqiqalik online dars rejasini tuzing			/10
3. Raqamli savodxonlikning 5 ta ko'rinishini ro'yxat qiling va har biriga misol keltiring			/10
4. Sun'iy intellektning ta'limdagi 3 ta ijobiy va 2 ta xavfli jihatini asoslab yozing			/10

9-ilova

KROSSVORD

Horizantal (→):

1. Internet orqali o'rganish texnologiyasi (9 harf)
3. Raqamli ma'lumotlarni himoya qilish sohasi (15 harf)
5. Onlayn seminar formati (7 harf)

Vertikal (↓):

2. O'yin elementlarini ta'limga kiritish (13 harf)
4. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (qisqartma) (3 harf)
6. O'quv boshqaruv tizimi (qisqartma) (3 harf)

10-ilova

IDROK XARITASI (MIND MAP)

11-ilova

TEST TOPSHIRIQLARI (10 ta)

1. AKT ta'limdagi asosiy vazifasi nima?

- A) O'qituvchi o'rni bosish
- B) Ta'lim jarayonini boyitish, qulay va samarali qilish
- C) Faqat test o'tkazish
- D) Kitobni almashtirish

2. E-learning ning asosiy xususiyati nima?

- A) Faqat kunduzgi ta'lim
- B) Vaqt va joydan mustaqil holda o'rganish imkoniyati
- C) Faqat yozma ta'lim
- D) Faqat guruh ta'limi

3. Sun'iy intellekt ta'limda qanday qo'llanadi?

- A) Faqat robot yaratish
- B) Shaxsiy o'quv yo'llari, avtomatik baholash, kontentni tavsiya qilish

- C) Faqat matematika
- D) Faqat test generatsiyasi

4. Raqamli savodxonlik deganda nima tushuniladi?

- A) Kompyuter ta'mirlash
- B) Raqamli vositalardan maqsadli, tanqidiy va xavfsiz foydalana olish
- C) Faqat internet ishlatish
- D) Faqat dasturlash

5. Kiberhavfsizlik ta'limda nima uchun muhim?

- A) Faqat texnik masala
- B) Shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish va xavfsiz raqamli muhit yaratish
- C) Faqat IT mutaxassislar uchun
- D) Faqat katta kompaniyalar uchun

6. Kahoot platformasi ta'limda nima uchun ishlatiladi?

- A) Video darslar
- B) Interaktiv test va so'rovnomalar o'tkazish
- C) Referat yozish
- D) Hujjat almashish

7. Masofaviy ta'limning asosiy muammosi nima?

- A) Narxi yuqoriligi
- B) Motivatsiya, texnik muammolar va shaxsiy muloqot yetishmovchiligi
- C) Faqat til muammosi
- D) Sertifikat olish qiyinligi

8. LMS (Learning Management System) nima?

- A) Til o'rgatish platformasi

- B) O'quv jarayonini boshqarish, kontent joylashtirish va o'quvchilarni kuzatish tizimi

- C) Sport mashg'ulotlari tizimi

- D) Faqat test platformasi

9. Raqamli etika ta'limda nimani anglatadi?

- A) Faqat texnik qoidalar
- B) Raqamli muhitda mas'uliyat, hurmat va dono foydalanish tamoyillariga rioya qilish
- C) Faqat kiberhavfsizlik
- D) Faqat mualliflik huquqi

10. Sun'iy intellektning ta'limdagi asosiy xavfi nima?

- A) Qimmat bo'lishi
- B) Mustaqil fikrlash va kreativlikning pasayishi, akademik halollik muammolari
- C) Ko'p elektr sarflashi
- D) O'qituvchi maoshini oshirishi

Mustaqil ta'lim topshirig'i

Mavzu yuzasidan tayyorlanga taqdimot, seminar darsiga tayyorgalik ko'rish uchun

"Uy" nomli qisqa metrajli videorolik.

11-SEMINAR MASHG'ULOTI

MAVZU: PEDAGOGIK DIAGNOSTIKA

1-ilova

MAVZU REJASI

1. Pedagogik diagnostika: mohiyati va vazifalari.
2. Diagnostika turlari: kirish, joriy, yakuniy.
3. Formativ va summativ baholash.
4. Bilimlarni baholash vositalari va metodlari.
5. Diagnostika natijalarini ta'lim jarayonini takomillashtirishda qo'llash.

Adabiyotlar:

1. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika. Darslik. – Toshkent, "Sano-standart", 2017. -434 b
2. Ibraimov X., Quronov M., Umumiy pedagogika. Darslik.-T.: "Sahoh", 2023. 416 b.
3. Muxamedova D.G., Mullaboyeva N.M., Rasulov A.I. Umumiy psixologiya. Darslik. – T.: Mumtoz so'z, 2018.-287 b.
4. Xaydarov F.I., Xalilova N. Umumiy psixologiya. – T.: 2021. Darslik

2-ilova

TALABALARNI BAHOLASH MEZONLARI

Baholash mezonlari

	Ball
Mavzu rejasidagi masalalarni konspektlashtirish	0,4 ball
Topshiriqlarni bajarish va savol-javoblarda ishtirok etish	0,5 ball
Mustaqil ta'limni bajarish	0,5 ball

3-ilova

BLITS-SO'ROV SAVOLLARI

1. Pedagogik diagnostika nima?
2. Formativ va summativ baholashni farqlang.
3. Kirish diagnostikasi nima uchun o'tkaziladi?
4. Rubrika nima va u qanday qo'llanadi?
5. Portfolio baholash nima?
6. 360 daraja baholash deganda nimani tushunasiz?
7. Diagnostika natijalarini darsga qanday kiritish mumkin?
8. Xato tahlili diagnostikada qanday yordam beradi?

4-ilova

KICHIK GURUHLAR BILAN ISHLASH

Guruh nomi	Topshiriq
"Diagnostika Ustaxonasi" guruhi	Diagnostika turlarini (kirish, joriy, yakuniy) jadvalda taqqoslab, har biriga aniq misol keltirish
"Formativ Baholash" guruhi	5 ta formativ baholash vositasini tanlash, ularning afzalliklarini ko'rsatib, kichik namuna yaratish
"Rubrika Yaratuvchilar" guruhi	Pedagogika fanidan seminar topshirig'ini baholash uchun rubrika ishlab chiqish (mezonlar, darajalar, balllar)

Kichik guruhlarda ishlash qoidalar:

1. Sherigingizni diqqat bilan tinglang.
2. Guruh ishlarida o'zaro faol ishtirok eting.
3. Berilgan topshiriqlarga mas'uliyat bilan yondashing.
4. Agar yordam kerak bo'lsa, murojaat qiling.

5. Guruh taqdimotida hamma ishtirok etishi shart.

5-ilova

“EXIT TICKET” + “TRAFFIC LIGHT” KOMBINATSIYASI

Ikki formativ baholash metodini birlashtirib qo'llanadi:

“Exit Ticket” (Chiqish bileti): dars oxirida har talaba karta yozadi

✚ bugun nima o'rgandim;

✚ qaysi savol qoldi;

✚ bu menga qanday kerak

“Traffic Light” (Sветофор): talaba o'z tushunishini rangda baholaydi

✚ yashil (tushunarli),

✚ sariq (qisman),

✚ qizil (tushunmadim)

Kartalar yig'iladi: o'qituvchi qizil kartalarni birinchi o'qiydi — keyingi dars shunga moslashtiriladi

Haftalik tahlil: qaysi mavzular eng ko'p “qizil” oldi? Ular qayta o'rgatiladi
Talabalar o'z dinamikasini ko'radi: oy boshidan oxirigacha ranglari o'zgardimi?

6-ilova

AQLIY HUKUM — G'UYALAR JADVALI

5 daqiqada mavzu bo'yicha imkon qadar ko'proq tushuncha va g'oya

yozing, so'ng ularni tasniflang:

№	Tushuncha yoki g'oya	Tasnif	Ahamiyat darajasi (1-5)
1	Diagnostika		
2	Formativ baholash		

3	Summativ baholash		
4	Rubrika		
5	Portfolio		
6	Feedback		
7	Ko'rsatkich		
8	Kompetensiya		
9	Xato tahlili		
10	O'z-o'zini baholash		

7-ilova

ANAGRAMMA — SO'Z O'YINI

Chalkashtirilgan harflardan mavzu so'zlarini toping:

№	Chalkashtirilgan harflar	To'g'ri so'z
1	AKITSONGAID	_____
2	AKIRBUR	_____
3	OILOFROPT	_____
4	KCABEEDF	_____
5	YAI SAULVET YA	_____

8-ilova

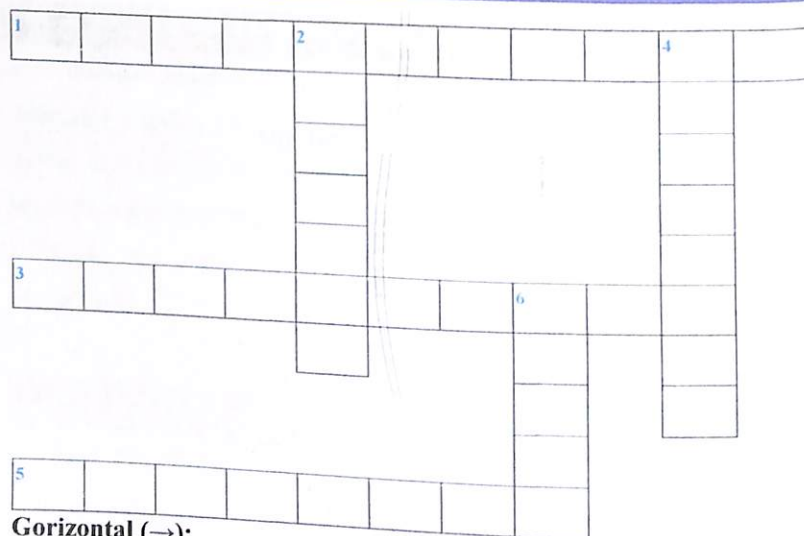
“EXIT TICKET” — CHIQISH BILETI

Dars yakunida ushbu savollarga javob bering (3-5 daqiqa):

Savol	Javobingiz
Bugun nima o'rgandim? (3 ta asosiy fikr)	
Qaysi tushuncha menga yangi bo'ldi?	
Nima hali ham tushunarsiz?	
Bu bilim menga kelajakda qanday kerak bo'ladi?	
Dars haqida 1 ta savol yoki taklif:	

9-ilova

KROSSVORD

Gorizontal (→):

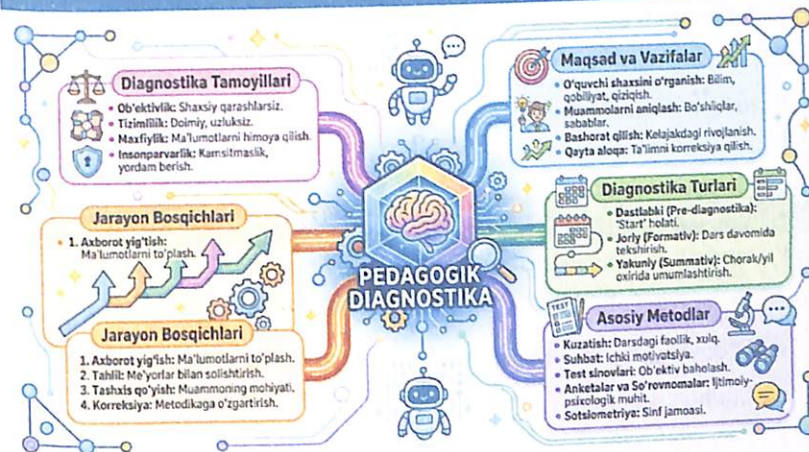
1. O'quvchi rivojlanish darajasini aniqlash jarayoni (11 harf)
3. O'quvchi ishlarining to'plamiga asoslangan baholash (9 harf)
5. Jarayon davomida o'tkaziladigan baholash turi (8 harf)

Vertikal (↓):

2. Baholash mezonlari va ko'rsatkichlar jadvali (7 harf)
4. Teskari aloqa — o'sish yo'nalishini ko'rsatuvchi ma'lumot (8 harf)
6. Baholash asosi va o'lchov ko'rsatkichi (5 harf)

10-ilova

TEST TOPSHIRIQLARI (15 ta)

"Raqamli transformatsiya" (Yangi g'oya)

Talabalar zamonaviy texnologiyalardan xabardor ekanligini hisobga olib, ularga texnologik vazifa bering.

Topshiriq: Mind mapdagi an'anaviy metodlarni (kuzatish, test, so'rovnomalar) qanday qilib sun'iy intellekt yoki mobil ilovalar yordamida avtomatlashtirish mumkin? Har bir blok uchun bittadan raqamli vosita (masalan, Google Forms, Mentimeter, yoki maxsus LMS tahlillari) taklif qilishsin.

💡 Baholash uchun "Ideal javob" namunasi

Talabani javobi taxminan quyidagi ko'rinishda bo'lsa, u eng yuqori ballga loyiq bo'ladi:

1. **Test sinovlari - Quizizz / Kahoot:** "Bu vositalar natijalarni real vaqtda tahlil qiladi va o'quvchilarning xatolarini avtomatik guruhlaydi."
2. **Kuzatish - ClassDojo:** "O'quvchining darsdagi xulq-atvori va faolligini raqamli punktlar orqali qayd etib, oylik dinamikani avtomatik chizib beradi."
3. **Sotsiometriya - Soscisurvey / Maxsus botlar:** "Sinfigidagi yashirin yetakchilarni va chetda qolgan o'quvchilarni grafik (sotsiogramma) ko'rinishida chiqarib beradi."

11-ilova

TEST TOPSHIRIQLARI (10 ta)

1. Pedagogik diagnostikaning asosiy maqsadi nima?

- A) Faqat baho qo'yish
- B) O'quvchining rivojlanish darajasini aniqlash va ta'limni moslashtirish
- C) Imtihon o'tkazish
- D) Hisobot yozish

2. Formativ baholash qachon o'tkaziladi?

- A) Faqat yakunida
- B) O'quv jarayoni davomida, o'z vaqtida feedback berish uchun
- C) Faqat kirish qismida
- D) Faqat yillik imtihonda

3. Summativ baholash nima?

- A) Dars jarayonidagi kuzatish
- B) Muayyan davr yakunida o'quvchi erishgan natijalarni o'lchash
- C) Kundalik baholash
- D) Guruh baholash

4. Rubrika nima?

- A) Qoida kitobi
- B) Baholash mezonlari va ko'rsatkichlarini tizimli bayon etuvchi jadval
- C) O'quv dasturi
- D) Dars rejasi

5. Portfolio baholashning afzalligi nima?

- A) Tez va oson
- B) O'quvchining vaqt o'tishi bilan o'sishini ko'rsatadi
- C) Arzon
- D) Raqamli bo'lishi

6. Feedback ta'limda nima uchun zarur?

- A) Faqat baho berish
- B) O'quvchiga o'sish yo'nalishini ko'rsatish va motivatsiya berish
- C) Hisobot to'ldirish
- D) Faqat ota-onalar uchun

7. "Exit ticket" metodi nimaga xizmat qiladi?

- A) Kirish testiga
- B) Dars oxirida o'quvchi tushunganini tezda tekshirishga
- C) Yakuniy imtihonga
- D) Guruh baholashga

8. 360 daraja baholash nima?

- A) Aylanma dars
- B) O'quvchini o'zi, tengdoshlari va o'qituvchisi tomonidan kompleks baholash
- C) Faqat o'z-o'zini baholash
- D) Faqat o'qituvchi baholash

9. Xato tahlili diagnostikada qanday yordam beradi?

- A) Faqat xatolarni topib jazo berish
- B) Tipik xatolarni aniqlab, ta'lim strategiyasini moslashtirish
- C) O'quvchini ruhiy bosimga qo'yish
- D) Faqat hisobot uchun

10. Kirish diagnostikasi qachon o'tkaziladi?

- A) Yakunida
- B) Mavzu yoki kurs boshida, o'quvchi tayyor darajasini aniqlash uchun
- C) O'rtada
- D) Faqat yillik imtihon oldidan

Mustaqil ta'lim topshirig'i

Mavzu yuzasidan tayyorlanga taqdimot, seminar darsiga tayyorgalik ko'rish uchun

"Miya va aql" nomli qisqa metrajli videorolik.

**12-SEMINAR MASHG'ULOTI
MAVZU: INKLYUZIV TA'LIM
MODELLARI**

1-ilova

MAVZU REJASI

1. Inklyuziv ta'lim tushunchasi va falsafasi.
2. Maxsus ehtiyojli o'quvchilar va ularning ta'limdagi huquqlari.
3. Differentsial va individuallashtirilgan ta'lim yondashuvlari.
4. O'zbekistonda inklyuziv ta'limning joriy etilishi.

Adabiyotlar:

1. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika. Darslik. – Toshkent, "Sano-standart", 2017. -434 b
2. Ibraimov X., Quronov M., Umumiy pedagogika. Darslik.-T.: "Sahoh", 2023. 416 b.
3. Muxamedova D.G'., Mullaboyeva N.M., Rasulov A.I. Umumiy psixologiya. Darslik. – T.: Mumtoz so'z, 2018.-287 b.
4. Xaydarov F.I., Xalilova N. Umumiy psixologiya. – T.: 2021. Darslik

2-ilova

TALABALARNI BAHOLASH MEZONLARI

Baholash mezoni	Ball
Mavzu rejasidagi masalalarni konspektlashtirish	0,4 ball
Topshiriqlarni bajarish va savol-javoblarda ishtirok etish	0,5 ball
Mustaqil ta'limni bajarish	0,5 ball

BLITS-SO'ROV SAVOLLARI

1. Inklyuziv ta'lim nima?
2. Maxsus ehtiyojli o'quvchi deganda kimni tushunasiz?
3. Universal dizayn ta'limda qanday qo'llanadi?
4. Differentsial ta'lim nima?
5. O'qituvchi inklyuziv sinfda qanday rol o'ynaydi?
6. Inklyuziv ta'limning jamiyatga foydasini izohlang.
7. IEP (Individual ta'lim rejasi) nima?
8. O'zbekistonda inklyuziv ta'lim qanday rivojlanmoqda?

KICHIK GURUHLAR BILAN ISHLASH

Guruh nomi	Topshiriq
"Universal Dizayn" guruhi	Universal dizayn tamoyillarini (UDL) jadvalda ko'rsatib, bitta dars fragmentini UDL asosida qayta loyihalash
"IEP Ishlab Chiquvchilar" guruhi	Individual ta'lim rejasining (IEP) tarkibi va tuzilmasini sxemada ko'rsatish hamda namunaviy IEP fragmentini yozish
"Inklyuziv Muhit" guruhi	Inklyuziv sinfda jismoniy va ijtimoiy muhitni tashkil etish tamoyillarini ko'rsatib, ideal inklyuziv sinf sxemasini chizish

Kichik guruhlarda ishlash qoidalar:

1. Sherigingizni diqqat bilan tinglang.
2. Guruh ishlarida o'zaro faol ishtirok eting.
3. Berilgan topshiriqlarga mas'uliyat bilan yondashing.

4. Agar yordam kerak bo'lsa, murojaat qiling.
5. Guruh taqdimotida hamma ishtirok etishi shart.

"EMPATIYA XARITASI" METODI

Talabalar maxsus ehtiyojli o'quvchi nuqtai nazaridan empatiya xaritasini to'ldiradi:

- ✚ Xarita bo'limlari: U nima DEB O'YLAYDI? | U nima SEZADI? | U nima ESHITADI? | U nima KO'RADI?
- ✚ Har guruh turli maxsus ehtiyoj turi uchun xarita to'ldiradi (ko'rish, eshitish, harakatlanish muammolari)
- ✚ Xaritalar taqdim etiladi va muhokama qilinadi
- ✚ Muhokama savoli: "Ushbu o'quvchi uchun darsni qanday moslashtirardingiz?"
- ✚ Yakuniy natija: har guruh "Inklyuziv dars uchun 5 ta amaliy tavsiya" tayyorlaydi

FREYM METODI — CHUQUR TAHLIL

Asosiy tushuncha: Inklyuzivlik Quyidagi savollar asosida chuqur tahlil qiling:

Savol	Javob
Bu nima?	
Nima uchun muhim?	
Qaysi holatlarda qo'llanadi?	
Kimga foydali?	

Hayotdan misol:	
Bog'liq tushunchalar:	

7-ilova

ANAGRAMMA — SO'Z O'YINI

Chalkashtirilgan harflardan mavzu so'zlarini toping:

№	Chalkashtirilgan harflar	To'g'ri so'z
1	ZYVIUKLNI	
2	NAYZID LASNERVU	
3	KILGTNE	
4	YAISTARGETNI	
5	AYAITAPME	
6	KASHLICHVNAYMOSLU	

8-ilova

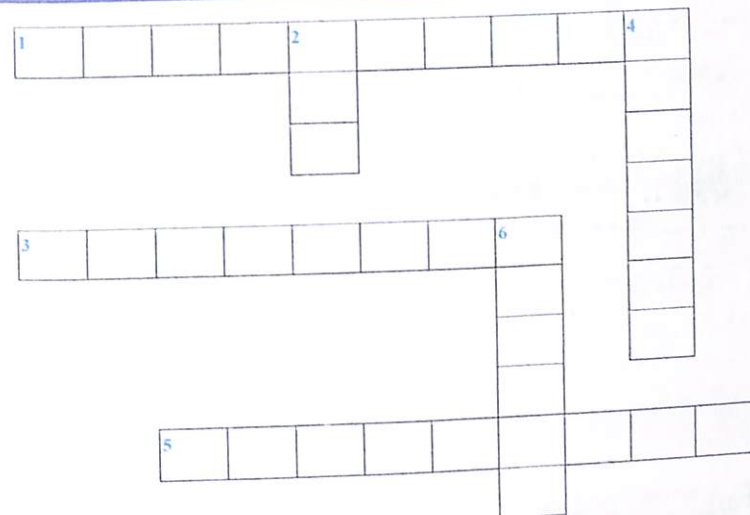
PORTFEL VARAG'I — O'Z-O'ZINI BAHOLASH

Mavzu: "Inklyuziv ta'lim modellari" Quyidagi bo'limlarni to'ldiring:

Bo'lim	Sizning yozuvingiz
Mavzuning asosiy g'oyasi (1-2 jumla)	
Eng muhim 3 ta tushuncha	1. 2. 3.
O'zim uchun yangi bilim	
Bu bilimni qanday qo'llayman?	
Darsga o'zim baho beraman (1-10)	
Keyingi dars uchun niyatim	

9-ilova

KROSSVORD

Gorizontal (→):

1. Barcha o'quvchilar uchun umumiy ta'lim muhiti g'oyasi (9 harf)
3. O'zganing holatini his eta olish qobiliyati (8 harf)
5. Maxsus ehtiyojga mos ta'lim muhiti yaratish (9 harf)

Vertikal (↓):

2. Individual ta'lim rejasi (qisqartma) (3 harf)
4. Barcha uchun teng ta'lim imkoniyati (7 harf)
6. Maxsus ehtiyojli o'quvchiga yordam berish (... -quvvatlash) (6 harf)

10-ilova

IDROK XARITASI (MIND MAP)

"SWOT-tahlil"

Har bir talaba idrok xaritasidagi modellarni quyidagi jadvali orqali to'ldirishi kerak:

Model	Kuchli tomoni	Kuchsiz tomoni	Imkoniyatlar	Xavflar
Teng ta'lim				
Alohida ta'lim				

11-ilova

TEST TOPSHIRIQLARI (10 ta)

1. Inklyuziv ta'limning asosiy g'oyasi nima?

- A) Maxsus maktablar yaratish
- B) Barcha o'quvchilar umumiy ta'lim muhitida birga o'rganishi
- C) Iqtidorlilarga maxsus dastur
- D) Onlayn ta'lim

2. Universal dizayn ta'limda nimani ko'zda tutadi?

- A) Barcha bino uchun bir xil loyiha

B) Barcha o'quvchilar uchun qulay o'quv muhiti va materiallari yaratish

C) Faqat nogironlar uchun moslash

D) Faqat texnik vositalar

3. IEP (Individual ta'lim rejasi) nima?

A) Standart dars reja

B) Maxsus ehtiyojli o'quvchi uchun mo'ljallangan shaxsiy ta'lim rejasi

C) Imtihon jadvali

D) Maktab qoidalari

4. Differentsial ta'lim nima?

A) Barcha uchun bir xil ta'lim

B) Har bir o'quvchining ehtiyoji va darajasiga mos ta'limni tashkil etish

C) Faqat maxsus ta'lim

D) Guruhli ta'lim

5. Inklyuziv ta'limda o'qituvchining asosiy roli nima?

A) Faqat o'qitish

B) Barcha o'quvchilar uchun qulay muhit yaratish va qo'llab-quvvatlash

C) Faqat baholash

D) Maxsus o'quvchilarni ajratish

6. Maxsus ehtiyoj tushunchasi nimani o'z ichiga oladi?

A) Faqat jismoniy nogironlik

B) Jismoniy, hissiy, intellektual yoki boshqa cheklavlar tufayli qo'shimcha qo'llab-quvvatlash zaruriyati

C) Faqat ko'rish muammolari

D) Faqat o'qish muammolari

7. Inklyuziv ta'lim barcha o'quvchilar uchun qanday foyda keltiradi?

- A) Faqat maxsus ehtiyojlilarga foyda
- B) Xilma-xillikni qabul qilish, empatiya va ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantiradi
- C) Ta'lim sifatini pasaytiradi
- D) Faqat iqtisodiy foyda

8. UDL (Universal Dizayn for Learning) nechta asosiy tamoyilga asoslanadi?

- A) 2 ta
- B) 3 ta
- C) 4 ta
- D) 5 ta

9. Empatiya inklyuziv ta'limda qanday rol o'ynaydi?

- A) Hech qanday rol
- B) O'qituvchi va o'quvchilarning bir-birini tushunishini yaxshilaydi
- C) Faqat psixologlar uchun
- D) Baholashni qiyinlashtiradi

10. O'zbekistonda inklyuziv ta'limni qo'llab-quvvatlovchi asosiy hujjat?

- A) Faqat maktab qoidalari
- B) "Ta'lim to'g'risida"gi qonun va maxsus me'yoriy hujjatlar
- C) Faqat xalqaro shartnomalar
- D) Faqat vazirlik buyruqlari

Mustaqil ta'lim topshirig'i

Mavzu yuzasidan tayyorlanga taqdimot, seminar darsiga tayyorgalik ko'rish uchun

13-SEMINAR MASHG'ULOTI MAVZU: TA'LIM MUASSASASINI BOSHQARISH ASOSLARI. MAKTABDA BOSHQARUV ORGANLARI VA ULARNING VAZIFALARI

1-ilova

MAVZU REJASI

1. Ta'lim muassasasini boshqarish tushunchasi va tamoyillari.
2. Maktab direktori va uning funktsiyalari.
3. Pedagogik kengash va uning vazifalari.
4. Ota-onalar qo'mitasi va o'quvchilar o'z-o'zini boshqaruvi.

Adabiyotlar:

1. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika. Darslik. – Toshkent, "Sano-standart", 2017. -434 b
2. Ibraimov X., Quronov M., Umumiy pedagogika. Darslik.-T.: "Sahoh", 2023. 416 b.
3. Muxamedova D.G., Mullaboyeva N.M., Rasulov A.I. Umumiy psixologiya. Darslik. – T.: Mumtoz so'z, 2018.-287 b.
4. Xaydarov F.I., Xalilova N. Umumiy psixologiya. – T.: 2021. Darslik

2-ilova

TALABALARNI BAHOLASH MEZONLARI

Baholash mezonlari	Ball
Mavzu rejasidagi masalalarni konspektlashtirish	0,4 ball
Topshiriqlarni bajarish va savol-javoblarda ishtirok etish	0,5 ball
Mustaqil ta'limni bajarish	0,5 ball

BLITS-SO'ROV SAVOLLARI

1. Maktab direktori qanday vazifalarga ega?
2. Pedagogik kengash nima uchun tuziladi?
3. Ota-onalar qo'mitasining roli nima?
4. Maktabni boshqarishda demokratik tamoyillar qanday ko'rinadi?
5. Maktab rivojlanish rejasi nima?
6. O'quvchilar o'z-o'zini boshqaruvining ahamiyati nima?
7. Maktab boshqaruvida samaradorlikni qanday o'lchash mumkin?
8. Maktab-jamiat hamkorligining mohiyati nima?

KICHIK GURUHLAR BILAN ISHLASH

Guruh nomi	Topshiriq
"Boshqaruv Organlari" guruhi	Maktab boshqaruv tuzilmasini orgchema ko'rinishida ko'rsatish va har organining asosiy vazifalari ro'yxatini tuzish
"Strategik Rejalashtirish" guruhi	Maktab rivojlanish rejasining (MRR) asosiy bo'limlarini ishlab chiqish va SWOT tahlili o'tkazish
"Pedagogik Kengash" guruhi	Pedagogik kengashning namunaviy kun tartibini tuzish va bitta masalani muhokama qilish simulyatsiyasini o'tkazish

Kichik guruhlarda ishlash qoidalari:

1. Sherigingizni diqqat bilan tinglang.
2. Guruh ishlarida o'zaro faol ishtirok eting.
3. Berilgan topshiriqlarga mas'uliyat bilan yondashing.
4. Agar yordam kerak bo'lsa, murojaat qiling.

5. Guruh taqdimotida hamma ishtirok etishi shart.

"MAKTAB KENGASHI" SIMULYATSIYASI

Talabalar maktab pedagogik kengashini simulyatsiya qiladi — haqiqiy rol o'ynash:

Rollar taqsimlanadi: Direktor (1), Direktor o'rinbosarlari (2), Pedagoglar (3), Ota-ona vakili (1), O'quvchi kengashi vakili (1)

Kun tartibi: "O'quvchilar akademik motivatsiyasini oshirish" — muammo va yechim

Har rol vakili o'z pozitsiyasidan chiqish qiladi (2-3 daqiqa)

Boshqa ishtirokchilar savol berishi mumkin

Kengash yakunida: birgalikda 3 ta aniq qaror qabul qilinadi va protokol yoziladi

ZANJIR METODI — KETMA-KETLIK TAHLILI

Mavzu tushunchalarini mantiqiy ketma-ketlikda joylashtiring va izohlab yozing:

Bosqich	Tushuncha	Bu bosqichda nima sodir bo'ladi?	Misol / Natija
1. bosqich	Maqsad qo'yish		
2. bosqich	Rejalashtirish		
3. bosqich	Tashkil etish		
4. bosqich	Yo'naltirish		
5. bosqich	Nazorat qilish		
6. bosqich	Tahlil va baholash		

7. bosqich	Tuzatish va rivojlantirish		
------------	----------------------------	--	--

7-ilova

ANAGRAMMA — SO‘Z O‘YINI

Chalkashtirilgan harflardan mavzu so‘zlarini toping:

№	Chalkashtirilgan harflar	To‘g‘ri so‘z
1	VARUHQSOB	_____
2	ROTEKRID	_____
3	AIYEGTARS	_____
4	ATORZAN	_____
5	GNIROTINOM	_____
6	TOWS	_____

8-ilova

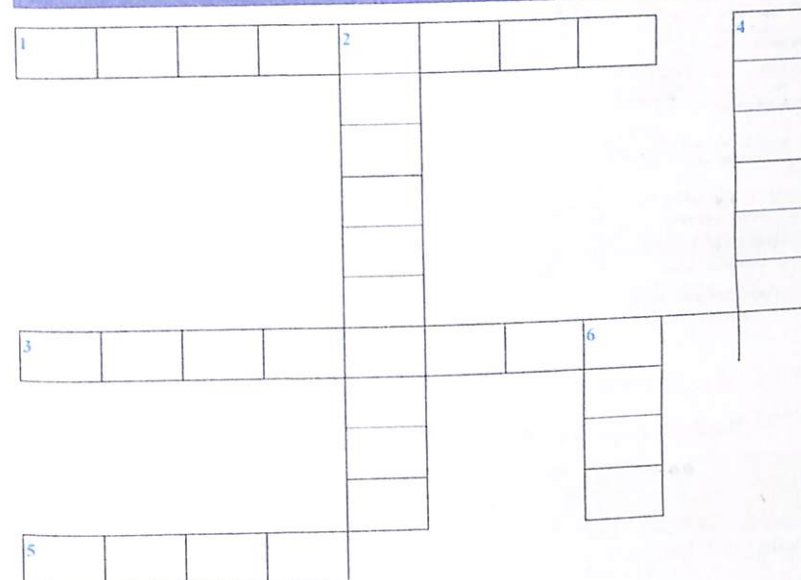
SINTEZ XARITASI — UMUMLASHTIRISH

Mavzu bo‘yicha o‘rganganlaringizni sintez xaritasiga joylang:

MAVZU MARKAZIDA:	→	“Ta’lim muassasasini boshqarish”
Kuchli aloqalar:		
Amaliyotda qanday ko‘rinadi:		
Hayotdan misol:		
Yangi savol:		

9-ilova

KROSSVORD

Gorizontal (→):

1. Ta’lim muassasasini boshqaruvchi rahbar (8 harf)
3. Jarayonlarni doimiy kuzatib borish (10 harf)
5. Kuchli-zaif tomonlar tahlili (qisqartma) (4 harf)

Vertikal (↓):

2. Uzoq muddatli maqsadlarga erishish rejasi (10 harf)
4. Faoliyat natijalarini tekshirish (7 harf)
6. Malakali xodim (4 harf)

10-ilova

IDROK XARITASI (MIND MAP)

Idrok xaritasi bilan ishlash (Nazariy)

Berilgan rasmga tayangan holda quyidagi jadvalni to'ldiring:

Boshqaruv organi	Asosiy funksiyasi (3 ta so'zda)	Kim bilan bevosita hamkorlik qiladi?
Pedagogik kengash		
Kasaba uyushmasi		
Ota-onalar qo'mitasi		

11-ilova

TEST TOPSHIRIQLARI (10 ta)

1. Maktab direktorining asosiy vazifasi nima?

- A) Faqat dars berish
B) Ta'lim jarayonini boshqarish, kadrlarni boshqarish va rivojlanish strategiyasini amalga oshirish
C) Faqat hisobot yozish
D) Faqat moliyaviy masalalar

2. Pedagogik kengash qanday organ?

- A) Rasmiy tekshiruv organi
B) Maktabdagi barcha pedagoglar birlashadigan kollegial qaror qabul qilish organi
C) Faqat direktor organi
D) O'quvchilar organi

3. Maktab rivojlanish rejasining asosiy tarkibi nima?

- A) Faqat moliya
B) Maqsad, strategiya, faoliyat, resurslar va natijalar ko'rsatkichlari
C) Faqat ta'lim dasturi
D) Faqat kadrlar ro'yxati

4. Ota-onalar qo'mitasining asosiy roli nima?

- A) Maktabni boshqarish
B) Ta'lim jarayonida oila va maktab hamkorligini ta'minlash
C) O'qituvchilarni nazorat qilish
D) Moliyaviy boshqaruv

5. O'quvchilar o'z-o'zini boshqaruvi nimaga xizmat qiladi?

- A) Faqat o'yin uchun
B) Mas'uliyat, liderlik va fuqarolik ko'nikmalarini rivojlantirish uchun
C) O'qituvchi yukini oshirish
D) Faqat sport tadbirlariga

6. SWOT tahlili maktab boshqaruvida nimaga xizmat qiladi?

- A) Moliyaviy audit
B) Maktabning kuchli-zaif tomonlari va imkoniyatlarini aniqlash
C) Kadrlar baholash
D) Ta'lim dasturini tuzish

7. Demokratik boshqaruv tamoyili maktabda qanday ko'rinadi?

- A) Faqat direktor qaror qiladi
B) Barcha manfaatdor tomonlar qaror qabul qilishga jalb qilinadi
C) O'quvchilar hamma narsani boshqaradi
D) Faqat hukumat qaror qiladi

8. Maktab-jamiat hamkorligining maqsadi nima?

- A) Maktab yopilmasligi uchun
 B) O'quvchilar ta'limiga ish beruvchilar, mahalla va tashkilotlarni jalb qilish
 C) Faqat moliyaviy yordam olish
 D) Faqat tadbirlar o'tkazish
- 9. Monitoring nima uchun qo'llanadi?**
- A) Faqat nazorat uchun
 B) Rejalashtirilgan maqsadlarga erishilayotganini kuzatish va o'z vaqtida tuzatish

Mustaqil ta'lim topshirig'i

Mavzu yuzasidan tayyorlanga taqdimot, seminar darsiga tayyorgalik ko'rish uchun

- C) Faqat hisobot uchun
 D) Faqat tekshiruv uchun
- 10. "Distributed leadership" (taqsimlangan liderlik) nima?**
- A) Faqat direktorda liderlik
 B) Liderlik vazifalarini ko'plab shaxslarga tarqatish va hamkorlikda boshqarish
 C) Faqat o'rinbosarlarda liderlik
 D) Liderlik yo'qligi

14-SEMINAR MASHG'ULOTI MAVZU: PEDAGOGIK KONFLIKTOLOGIYA

1-ilova

MAVZU REJASI

1. Pedagogik konflikt tushunchasi va uning sabablari.
2. Konflikt turlari: o'qituvchi-o'quvchi, o'qituvchi-ota-ona, o'qituvchi-ma'muriyat.
3. Konfliktni hal qilish strategiyalari: mediatsiya, muzokaralar, vositachilik.
4. Konstruktiv va destruktiv konfliktlar.

Adabiyotlar:

1. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika. Darslik. – Toshkent, "Sano-standart", 2017. -434 b
2. Ibraimov X., Quronov M., Umumiy pedagogika. Darslik.-T.: "Sahoh", 2023. 416 b.
3. Muxamedova D.G., Mullaboyeva N.M., Rasulov A.I. Umumiy psixologiya. Darslik. – T.: Mumtoz so'z, 2018.-287 b.
4. Xaydarov F.I., Xalilova N. Umumiy psixologiya. – T.: 2021. Darslik

2-ilova

TALABALARNI BAHOLASH MEZONLARI

Baholash mezonlari	Ball
Mavzu rejasidagi masalalarni konspektlashtirish	0,4 ball
Topshiriqlarni bajarish va savol-javoblarda ishtirok etish	0,5 ball
Mustaqil ta'limni bajarish	0,5 ball

BLITS-SO'ROV SAVOLLARI

1. Pedagogik konflikt nima?
2. O'quv muhitidagi konfliktning asosiy sabablarini ayting.
3. Konstruktiv va destruktiv konflikt farqi nima?
4. Mediatsiya nima va qanday qo'llanadi?
5. O'qituvchi konfliktida qanday neytral rol o'ynashi mumkin?
6. Stress boshqarish ko'nikmasi o'qituvchiga nima beradi?
7. Ota-ona bilan konflikt qanday hal qilinadi?
8. Burnout nima va qanday oldini olish mumkin?

KICHIK GURUHLAR BILAN ISHLASH

Guruh nomi	Topshiriq
"Konflikt Tahlilchilari" guruhi	Pedagogik konfliktlarning asosiy turlarini jadvalda tasniflash: sabab, ishtirokchilar, hal qilish usuli
"Mediatsiya Guruhi"	Mediatsiya jarayonining bosqichlarini sxemada ko'rsatib, bir pedagogik vaziyatda mediatorlik namunasini tayyorlash
"Stress Menejmenti" guruhi	O'qituvchi burnout belgilarini aniqlash va oldini olish strategiyalarini 5 ta amaliy tavsiya shaklida taqdimot qilish

Kichik guruhlarda ishlash qoidalari:

1. Sherigingizni diqqat bilan tinglang.
2. Guruh ishlarida o'zaro faol ishtirok eting.
3. Berilgan topshiriqlarga mas'uliyat bilan yondashing.
4. Agar yordam kerak bo'lsa, murojaat qiling.

5. Guruh taqdimotida hamma ishtirok etishi shart.

"KONFLIKT LABORATORIYASI" METODI

Talabalar real pedagogik konflikt ssenariyasini rol o'yini orqali hal qiladi:

- ✚ **"Konflikt Tahlilchilari"**: Vaziyat 1 — O'quvchi darsda uyali telefon ishlatdi, o'qituvchi tanbeh berdi, o'quvchi javob qaytardi
- ✚ **"Mediatsiya Guruhi"**: Vaziyat 2 — Ota-ona farzandining bahosi haqida o'qituvchi bilan keskin tortishmoqda
- ✚ **"Stress Menejmenti" guruhi**: Vaziyat 3 — Yoshroq va tajribali o'qituvchi dars metodi haqida kelisha olmayapti
- ✚ **Har guruh**: sababni aniqlash (2 daqiqa) → mediatsiya qadamlari (5 daqiqa) → konstruktiv yechim taqdimoti (3 daqiqa)
- ✚ **Kuzatuvchilar**: kuzatish varaqasiga qayd etadilar — qaysi texnika ishladi, qaysi biri ishlamadi

"YULDUZ" METODI — 5W1H: "KONFLIKT"

"KONFLIKT" tushunchasini 5W1H savollari orqali chuqur tahlil qiling:

Savol	Javob
NIMA? (Tushunchaning mohiyati)	
KIM? (Kimga tegishli / kim ta'sir etadi)	
QACHON? (Qanday sharoitda yuzaga keladi)	
QAYERDA? (Qaysi soha / muhitda)	
NIMA UCHUN? (Sababi va maqsadi)	
QANDAY? (Mexanizmi / jarayoni)	

ANAGRAMMA — SOʻZ OʻYINI

Chalkashtirilgan harflardan mavzu soʻzlarini toping:

№	Chalkashtirilgan harflar	Toʻgʻri soʻz
1	KTILFKNOF	_____
2	YAISTAIDEM	_____
3	SERTS	_____
4	TUONRUB	_____
5	VITKURTSNOSK	_____

8-ilova

“KOMPAS” REFLEKSIYA METODI

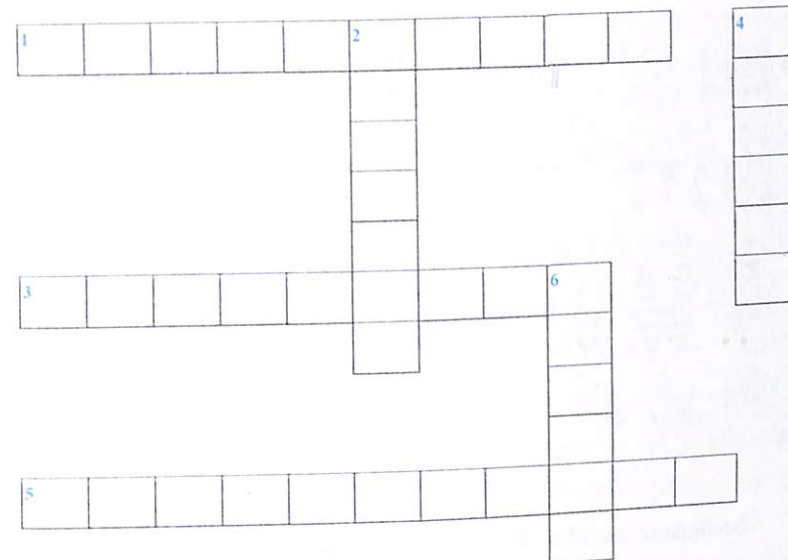
Dars yakunida PINS kompas boʻyicha oʻz

oʻrganishingizni baholang:

Kompas yoʻnalishi	Savol	Javobingiz
P — Pozitsiya (Position)	Mavzuga munosabatim qanday?	
I — Qiziqitirdi (Interest)	Meni eng qiziqitirgan narsa nima?	
N — Ehtiyoj (Need)	Nimani koʻproq oʻrganishim kerak?	
S — Qadam (Step)	Keyingi qadamim nima boʻladi?	

9-ilova

KROSSVORD

Gorizontalar (→):

1. Neytral vositachi orqali kelishtirish jarayoni (10 harf)
3. Maqsad yoki qadriyatlar toʻqnashuvidan kelib chiquvchi ziddiyat (8 harf)
5. Foydali taʼsir koʻrsatuvchi konflikt turi (11 harf)

Vertikal (↓):

2. Hissiy charchoq va professionallik yoʻqolish sindromi (7 harf)
4. Ruhiy va jismoniy zoʻriqish holati (6 harf)
6. Oʻzganing his-tuygʻularini tushuna olish (6 harf)

10-ilova

IDROK XARITASI (MIND MAP)

Mantiqiy Bog'liqlikni Topish (Sxema Yaratish)

Berilgan so'zlarni va iboralarni idrok xaritasidagi asosiy tushunchalar bilan bog'lang. Qaysi tushuncha qaysi sababga yoki strategiyaga mos keladi? Ro'yxat:

- Ota-onalar majlisi
- Adolatsiz baho
- O'quvchining sinfdoshi bilan urushishi
- Ikkala tomon uchun ham manfaatli yechim (Win-Win)
- "Men seni eshitaman"

11-ilova

TEST TOPSHIRIQLARI (10 TA)

1. Pedagogik konfliktning asosiy sababi nima?

- Faqat moliya muammolari
- Maqsad, qadriyat, manfaat yoki kutish farqlari

C) Faqat ish haqqi

D) Faqat bino muammolari

2. Konstruktiv konflikt qanday ta'sir qiladi?

A) Faqat zarar keltiradi

B) Muammo va ziddiyatlarni ochib beradi va o'zgarishga olib keladi

C) Hech qanday ta'sir yo'q

D) Munosabatlarni buzadi

3. Mediatsiya nima?

A) Jazolash usuli

B) Neytral vositachi orqali tomonlarni kelishtirishga ko'maklashish jarayoni

C) Sudga murojaat

D) Kelishmovchilikni berkitish

4. O'qituvchi burnout qanday belgilanadi?

A) Katta energiya

B) Hissiy charchoq, ruhiy to'yinish va professional samaradorlikning pasayishi

C) Ko'p ish qilish

D) Hayajon va motivatsiya

5. Ota-ona bilan konfliktida o'qituvchi qanday yo'l tutishi kerak?

A) Qarama-qarshi turish

B) Aktiv tinglash, faktlarga asoslanish va kelishimga yo'naltirilgan muloqot

C) Rahbariyatga topshirish

D) E'tiborsiz qoldirish

6. Stressni boshqarish o'qituvchiga nima beradi?

A) Hech narsa

B) Psixologik salomatlik, samaradorlik va kasbiy uzoq umr

C) Faqat dam olish

D) Darsni qisqartirish imkonini

7. Destruktiv konflikt qanday?

A) Muammolarni hal qiladi

B) Munosabatlarni buzadi, taraqqiyotga to'sqinlik qiladi

C) Guruh salohiyatini oshiradi

D) Yangi g'oyalar beradi

8. Mediatorning asosiy roli nima?

A) G'olibni aniqlash

B) Tomonlarni tinglash va kelishuvga yo'llash, lekin qaror majburlamay

C) Jazolash

D) Hisobot yozish

9. "Murosasozlik" strategiyasi nima degani?

- A) Bir tomon to'liq taslim bo'lishi
- B) Ikkala tomon bir oz o'z talablaridan voz kechib, o'rta yo'l topish
- C) Faqat raqib taslim bo'lishi
- D) Konfliktni e'tiborsiz qoldirish

10. "Aktiv tinglash" konflikt hal qilishda qanday yordam beradi?

- A) Hech qanday yordam bermaydi
- B) Tomonning o'zini tushunilgandek his etishiga, vaziyat tinchlanishiga yordam beradi
- C) Faqat vaqt o'tkazadi
- D) Faqat rasmiy holatlarda ishlaydi

Mustaqil ta'lim topshirig'i

Mavzu yuzasidan tayyorlanga taqdimot, seminar darsiga tayyorgalik ko'rish uchun

"Nizo" nomli qisqa metrajli videorolik.

15-SEMINAR MASHG'ULOTI MAVZU: PEDAGOGIK KOMPETENTLIK VA KREATIVLIK

1-ilova

MAVZU REJASI

1. Pedagogik kompetentlik tushunchasi va tarkibiy qismlari.
2. Kasbiy kompetensiyalar: predmet, metodologik, kommunikativ, raqamli.
3. Kreativlik va innovatsion pedagogik faoliyat.
4. O'qituvchining kasbiy rivojlanishi va lifelong learning.
5. Pedagogik fikrlash va refleksiya.

Adabiyotlar:

1. Xodjayev B.X. Umumiy pedagogika. Darslik. – Toshkent, "Sano-standart", 2017. -434 b
2. Ibraimov X., Quronov M., Umumiy pedagogika. Darslik.-T.: "Sahoh", 2023. 416 b.
3. Muxamedova D.G., Mullaboyeva N.M., Rasulov A.I. Umumiy psixologiya. Darslik. – T.: Mumtoz so'z, 2018.-287 b.
4. Xaydarov F.I., Xalilova N. Umumiy psixologiya. – T.: 2021. Darslik

2-ilova

TALABALARNI BAHOLASH MEZONLARI

Baholash mezoni	Ball
Mavzu rejasidagi masalalarni konspektlashtirish	0,4 ball
Topshiriqlarni bajarish va savol-javoblarda ishtirok etish	0,5 ball
Mustaqil ta'limni bajarish	0,5 ball

BLITS-SO'ROV SAVOLLARI

1. Pedagogik kompetentlik nima?
2. O'qituvchining kasbiy kompetensiyalarini sanab bering.
3. Kreativ o'qituvchining belgilari qanday?
4. Lifelong learning nima?
5. Refleksiya pedagogik faoliyatda qanday ahamiyat kasb etadi?
6. Kasbiy rivojlanish turlari qanday?
7. Innovatsion pedagogik faoliyat deganda nimani tushunasiz?
8. Mentor va mentee munosabati qanday?

KICHIK GURUHLAR BILAN ISHLASH

Guruh nomi	Topshiriq
"Kompetentlik Modeli" guruhi	Ideal o'qituvchining kompetensiyalari modelini jadval va sxemada ko'rsatish: asosiy kompetensiyalar, ularning ko'rinishlari va rivojlanish yo'llari
"Kreativ O'qituvchi" guruhi	Kreativ pedagog sifatlarini aniqlash va "kreativ dars" fragmentini 5 daqiqa davomida namoyish etish
"Rivojlanish Yo'li" guruhi	O'qituvchining kasbiy rivojlanish strategiyasini (Individual Development Plan) tuzish va lifelong learning tamoyillarini taqdimot qilish

Kichik guruhlarda ishlash qoidalari:

1. Sherigingizni diqqat bilan tinglang.
2. Guruh ishlarida o'zaro faol ishtirok eting.
3. Berilgan topshiriqlarga mas'uliyat bilan yondashing.

4. Agar yordam kerak bo'lsa, murojaat qiling.
5. Guruh taqdimotida hamma ishtirok etishi shart.

"PEDAGOGIK PORTFEL" METODI (INDIVIDUAL RIVOJLANISH REJASI)

Har talaba o'zining kasbiy portfelini rejalashtirishning asosini quradi:

1. Bosqich 1 — O'z-o'zini baholash: "Mening 5 ta kuchli pedagogik sifatim" va "3 ta rivojlantirishim kerak bo'lgan soha"
2. Bosqich 2 — Pedagogik uslub: "Men qanday o'qituvchi bo'lmoqchiman?" — vizyon iborasi yozish
3. Bosqich 3 — Maqsad qo'yish: SMART tarzida 3 yillik 3 ta kasbiy maqsad
4. Bosqich 4 — Guruhda taqdimot: portfel guruhga taqdim etiladi, tengdoshlar 2 ta kuchli tomoni va 1 ta tavsiya beradi
5. Bosqich 5 — Umumiy xulosa: "Guruhimizda qaysi pedagogik sifat ko'proq rivojlangan?" statistika chiqariladi

SINTEZ JADVALI — UMUMLASHTIRISH METODI

O'rganilgan tushunchalarni sintezlab, ularning amaliy aloqasini yozing:

Tushuncha	Qisqacha ta'rif	Amaliyotda ko'rinishi	O'zingizga qanday aloqasi bor?
Kompetentlik			
Kreativlik			
Refleksiya			
Innovatsiya			

Minbardagi ayol	
Kitoblar va o'quvchilar	

10-ilova

Idroq xaritasi

"Mantiqiy zanjir" (Xaritani to'ldirish)

Topshiriq sharti: Rasmning o'ng tomonidagi illyustratsiyalardan kelib chiqib, bo'sh kataklarni tegishli pedagogik qobiliyatlar bilan to'ldiring va har biriga qisqacha ta'rif bering.

"Psixologik tahlil" (Keys metodi)

Topshiriq sharti: Tasavvur qiling, yosh o'qituvchida rasmdagi "Minbar" (nutq) qobiliyati kuchli, lekin "Inklyuziv yordam" (perseptiv) qobiliyati past. Ushbu o'qituvchining darsida qanday muammolar yuzaga kelishi mumkin?

Ushbu muammoni qanday hal qilishni tavsiya qilasiz?

11-ilova

"GLOBO ALFAVIT" METODI

"GLOBO ALFAVIT" METODI

16 14 11 14 16 - 2 14 11 1 11 1 17 -
23 25 16. 2 1 17 28 1 18 8 -
25 16 8 19 8 27- 20 18 20 11 8 6 1-
2 14 26 11 8 16 !!!

Doktor Shinichi Suzuki (Uchdan keyin kech asarida)

11-ilova

TEST TOPSHIRIQLARI (12 ta)

1. Pedagogik kompetentlikning tarkibiga nima kiradi?

- A) Faqat predmet bilimlari
- B) Predmet bilimi, metodologik, kommunikativ va shaxsiy ko'nikmalar
- C) Faqat tajriba
- D) Faqat sertifikatlar

2. Lifelong learning nima?

- A) Faqat maktab ta'limi
- B) Hayot davomida doimiy o'rganish va rivojlanish
- C) Faqat universitet ta'limi
- D) Faqat kurs o'qish

3. Pedagogik refleksiya nima?

- A) O'z faoliyatini tahlil qilib, yaxshilash imkoniyatlarini topish jarayoni
- B) Faqat kuzatish
- C) Hisobot yozish

D) Baholash tizimi

4. Kreativ o'qituvchining asosiy belgisi nima?

A) Ko'p yillik tajriba

B) Yangi g'oyalar, metodlar va yondashuvlarni qo'llash va o'quvchilarni ilhomlantirish

C) Ko'p kitob o'qish

D) Rasmiy unvonlar

5. Mentoring nima?

A) Ish beruvchi-ishchi munosabati

B) Tajribali mutaxassis tomonidan yangi o'qituvchiga kasbiy yo'l-yo'riq ko'rsatish

C) Nazorat qilish

D) Baholash tizimi

6. Individual rivojlanish rejasi (IDP) nima?

A) Standart ish rejasi

B) O'qituvchining shaxsiy kasbiy o'sish maqsadlari va yo'llarini belgilovchi hujjat

C) Moliyaviy reja

D) Dars reja

7. Innovatsion pedagogik faoliyat nima?

A) Ko'p dars berish

B) Ta'lim jarayonida yangi, samarali yechimlar yaratish va joriy etish

C) Faqat raqamli vositalar ishlatish

D) Faqat yangi darslikdan foydalanish

8. O'qituvchining kommunikativ kompetensiyasi nima?

A) Faqat so'zlash qobiliyati

B) Samarali muloqot, tinglash, tushuntirish va munosabat qurishni o'z ichiga oluvchi ko'nikmalar

C) Faqat yozish

D) Faqat rasmiy muloqot

9. Pedagogik burnout qanday oldini olish mumkin?

A) Ko'proq ishlash

B) O'z-o'ziga g'amxo'rlik, chegara qo'ya bilish va professional rivojlanish

C) Ishdan chiqish

D) Faqat dam olish

10. Feedback pedagogik kompetentlikda qanday rol o'ynaydi?

A) Hech qanday rol

B) O'qituvchining kuchli va rivojlantirilishi kerak tomonlarini anglashiga yordam beradi

C) Faqat baholash uchun

D) Faqat ota-onalar uchun

Mustaqil ta'lim topshirig'i

“O'qituvch” nomli qisqa metrajli videorolik.

Mavzu yuzasidan tayyorlanga taqdimot, seminar darsiga tayyorgalik ko'rish uchun

MUNDARIJA

KIRISH	3
1-mavzu: Pedagogika fanining predmeti, tadqiqot metodlari.....	5
2-mavzu: Pedagogik ta'limotlar tarixi.....	12
3-mavzu: Ta'lim – O'zbekiston Respublikasi rivojlanishining ustuvor yo'nalishi sifatida. 4 K modeli.....	20
4-mavzu: Tarbiyaning mazmuni va asosiy yo'nalishlari.....	27
5-mavzu: Zamonaviy pedagogikada tarbiya metodlari va shakllari.....	36
6-mavzu: Ijtimoi pedagogika. O'quvchilar jamoasi – pedagogik jarayonning asosiy shakli.....	44
7-mavzu: Didaktik nazariyalar va ta'lim paradigmalari. Ta'lim metodlari va shakllarini amaliyotida qo'llanilishi.....	53
8-mavzu: Ilg'or pedagogik texnologiyalar	62
9-mavzu: Qiyosiy pedagogika	70
10-mavzu: Ta'limda AKT va interaktiv texnologiyalardan foydalanish....	78
11-mavzu: Pedagogik diagnostika	86
12-mavzu: Inklyuziv ta'lim modellari.....	95
13-mavzu: Ta'lim muassasasini boshqarish asoslari. Maktabda boshqaruv organlari va ularning vazifalari.....	103
14-mavzu: Pedagogik konfliktologiya	111
15-mavzu: Pedagogik kompetentlik va kreativlik	119

O'QUV ADABIYOTINING NASHR RUXSATNOMASI

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va
innovatsiyalar vazirligining 20 25 yil "09" iyul
dagi "258"-sonli buyrug'iga asosan

N.V. DOVCHAYEV, M.Q. BOZOROVA
omavlatdagi familiyasi, ismi, sharti

Fizika, Biologiya, Matematika, Kimyo
ta'lim va ta'limni o'qitish metodlari

ning
talabalari (o'quvchilari) uchun tavsiya etilgan

Umumiy pedagogika va psixologiya
ta'lim va ta'limni o'qitish metodlari

ga
O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi
tomonidan litsenziya berilgan nashriyotlarda nashr
etishga ruxsat berildi.

Vazir

K.Sharipov

No. 891881

Bozorova Muslima Qodirovna
Donayeva Nozima Norbo'tayevna

UMUMIY PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA
(seminar mashg'ulotlari)

O'quv qo'llanma

Muharrir: Eshkarayev S. Ch.

Texnik muharrir: Eshqorayev S. S.

Korrektor va dizayner: Ro'zimurodov B. I.

Tasdiqnoma № 255979, 13.04.2024

Bosishga 23.12.2025 da ruxsat berilgan. Format 60x84/16.

Garnitura Times New Roman. Adadi 100 dona. Buyurtma № 516

"TERMIZ PUBLISHING CENTER" nashriyotida tayyorlandi va
chop etildi.

Surxondaryo viloyati, Termiz shahri, Uvaysiy ko'chasi 8A-uy,
Toshkent sh., "TRASTBANK" XA BANKINING BOSH OFISI,

MFO: 00491, INN: 311209934 H/R: 20208000307031406001

Telefon: +998-88-808-21-07

ISBN 978-9910-13-025-0

9076

**TERMIZ
PUBLISHING
CENTER**

Termiz – "Termiz publishing center" – 2025

ISBN 978-9910-13-025-0

9 789910 130250

9076

